

Leto XIX. Stev. 137

DIREKTOR »BORBE«
VLAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

BORBA
PRAVICAGLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 8. OKTOBRA
1934 * MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
* OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

PLODNO SODELOVANJE GRČIJE, TURČIJE IN JUGOSLAVIJE

Atenski razgovori Papagos-Menderes
potrdilo enodušnosti balkanskih držav

V grških političnih krogih in atenskem tisku prevladuje zadovoljstvo spricho uspešno zaključenih grško-jugoslovanskih razgovorov — Turški ministrski predsednik je obvestil grške državnike o stališču vlade ZDA glede balkanske zveze

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Atene, 8. junija

Predsednik turške vlade Adnan Menderes se je mudil v Atenah samo en dan. Vendar pa se je od trenutka, ko so ga sinoči na atenskem letališču svečano sprejeli, do danes popoldne, ko je odletel proti Ankari, zgodilo precej važnega. Razgovori, ki jih je imel Menderes v Atenah, so namreč znova pokazali, da stoji Turčija kot tretji partner na popolnoma enakem stališču kakor Grčija in Jugoslavija.

»Po naši vrnitvi,« je baje izjavil predsednik Menderes, »bomo takoj ustanovili turški vojaški in politični odbor, ki bo pripravil osnutek pogodbe o trojni zvezi.«

To kaže, da so turško-grški razgovori samo potrdili soglasnost treh dežel glede sklenitve zveze. Takšna sodba o grških razgovorih je tem stvarnejša, ker je dobil človek enak vtis tudi ob današnjem dopoldanskem obisku turških državnikov na jugoslovanskem veleposlanstvu v Atenah. V tem oziru je važna izjava grškega ministra za zunanje zadeve Stefanopulosa o današnjih grško-turških razgovorih. Stefanopulos je poudaril, da so dosegli popolno soglasje, značilno za skupno politiko FLRJ, Grčije in Turčije.

V grških političnih krogih in atenskem tisku prevladuje mirno zadovoljstvo spricho uspešno zaključenih grško-jugoslovanskih razgovorov med obiskom predsednika Tita. Tu zlasti poudarjajo, da je sklep o zvezi dokončen in nepreklicen. Isto je izraženo tudi v izjavah Stefanopulosa in zastopnika grškega zunanjega ministra Kiruja. Oba sta povsem jasno poudarila, da je sklep o zvezi dokončen.

Tu govore zlasti o nekaterih težnjah po znižanju učinka atenskih razgovorov. V tujini, zlasti v Italiji, namreč nekateri krogi skušajo dokazati, da razgovori v Atenah niso rodili zaželenih sadov, češ da zveza ni bila podpisana. V tej zvezi tu soglasno menijo, da so to samo zlohotni poskusi, da bi sadove razgovorov lažno prikazali.

OBŠIRNI KOMENTARJI FRANCOŠKEGA TISKA

Pariz, 8. junija. (Tanjug) Tudi pariško časopisje objavlja daljša poročila o vrnitvi predsednika republike Josipa Broza-Tita z uradnega obiska v Grčiji. Poudarja navdušen sprejem, ki ga je bil deležen ves čas svojega potovanja, ter uradne rezultate razgovorov z grškimi državniki.

Pod naslovom »Pozdrav balkanski trojni zvezi pozdravlja «Aurore» zamisel o ustanovitvi balkanske vojaške zveze in balkanske posvetovalne skupščine. Izraža presenečenje spricho pridržkov ali boljše rečeno spricho zlobnosti, s katero so nekatere države sprejele to nadvse pobvalno poudro. »Nekateri preroki,« je rečeno v članku, »ki prisegajo OZN, kakor so prej prisegli Društvu narodov, si prizadevajo odkriti v tem dogovoru nevarno vračanje k stari politiki regionalnih zvez. Ker pa so velesile nesposobne prepričati vojno, ali ni mar naravno, da si druge države prizadevajo to storiti?«

Casnik objavlja tudi izvlečke iz govora maršala Tita v Skoplju in Beogradu, poudarjajoč zlasti tista mesta, v katerih poudarja da od doseženih rezultatov ne bo imel koristi samo Balkan, temveč bo to tudi pomemben činitelj za svetovni mir.

»Figaro« poudarja zmoglastven sprejem predsednika republi-

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje dne 8. junija 1954 ob 7:
Zelo globoko področje nizkega pritiska jugovzhodno od Irake je ustaljeno. Njegovo frontalno območje se počasi pomika proti Alpam vendar hitro slabi, tako da bo jutri proti večeru in nekoliko vplivalo na naše kraje.

V Jugoslaviji je bilo danes dopoldne po večini jasno do rahlo oblačno vreme, le v srednjem delu Srbije se še zadržuje močnejša oblačnost. Do 10 ure se je temperatura dvignila v Makedoniji do 25 stopinj Celzija, v ostalih predelih pa je bila okoli 20 stopinj, na Jadranu do 23 stopinj Celzija.

Vremenska napoved za sredo, dne 9. junija 1954: Se lepo vreme, pozneje povečana oblačnost. Dnevna temperatura se bo dvignila tu in tam nad 25 stopinj, nočne pa bo med 8 in 13 stopinj. Jugovzhodni veter

bližnja zveza že sklenjena stvar.

Atenski razgovori in njihovi sadovi kakor tudi trojno sodelovanje sploh, ki se razvija že nad leto dni, so zglede, kako je treba mednarodne odnose zasnovati in negovati. Ta nagli razvoj poudarjajo mnogi atenski časniki. Tako na pr. poudarja vladno glasilo »Vradina«, da tri dežele sodelujejo že 15 mesecev in da je rodilo njihovo sodelovanje zelo razveseljive sadove. Casnik potem primerja vprašanje EOS s tem sodelovanjem in ugotavlja: »V nasprotju z neskončnimi razpravami, nesoglasji, pridržki in obotavljanjem v EOS včlanjenih držav se v ankerskem sporazumu včlanjene države dobro zavedajo dolžnosti in s svojo odločnostjo dajejo drugim zgled.«

Tisk poudarja, da je lahki in nagli razvoj odnosov med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo predvsem posledica temeljnih koristi vsake izmed treh dežel, kakor tudi odkritosrčnega spoštovanja neodvisnosti članic ankerskega sporazuma, na čemer trojno sodelovanje tudi sloni.

Po splošnem mnenju bo procedura sklenitve zveze preprosta. Tu z zadovoljstvom poudarjajo, da so se tehnične priprave že začele, in da so bili zadnji diplomatski stiki v tem oziru zelo uspešni.

V. Popović

Menderes pri grškem kralju

Atene, 8. jun. (Tanjug). Grški kralj je priredil danes intimno kosilo v počastitev predsednika turške vlade Adnana Menderesa ter članov delegacije, ki se je mudila v ZDA, podpredsednika vlade Zornuja in ministra za narodno obrambo Etema Menderesa. Turški državniki so danes popoldne zapustili Atene in odpotovali v Turčijo.

V Washingtonu pričakujejo Eisenhowerjev govor

New York, 8. junija (Tanjug). V Washingtonu pričakujejo, da bo predsednik Eisenhower v kratkem govoril o položaju v Indokini. Sodiijo, da bo Eisenhower predvsem navedel, kaj so doslej storili in kaj še mislijo storiti v zvezi s položajem v Indokini.

Njegov govor naj bi bil tudi opozorilo Rusom in Kitajcem, da utegne nadaljevanje vojne pripeljati do odločilnih nasprotnih ukrepov. Kdaj bo Eisenhower govoril, še ni določeno. Zunanji minister ZDA Dulles želi, da bi Eisenhower govoril šele konec tega meseca, ko bodo že znani sadovi ženevske konference.

Na beograjski postaji so predsednika Tita pričakali njegova soproga, tovariši Kardelj, Ranković, Moša Pijade ter ogromna množica beograjskega prebivalstva

AZIJSKA KONFERENCA V ŽENEVI

Javna seja o Indokini
splošna želja, da bi nadaljevali razgovore

Ugotovili so začetne uspehe pa tudi resne nesporazume

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Ženeva, 8. junija

Danes so delegacije predložile bilanco šesttedenskih razgovorov. Vse so ugotovile nekaj uspehov in podale nove predloge, ki se v glavnem sestojijo iz priporočil, naj bi nadaljevali razgovore. Sodeč po današnjih govornih šefov delegacij kaže, da bo trajala konferenca vsaj še šest mesecev — pravijo novinarji.

Sej francoske delegacije Bidault je govoril prvi. Njegov zelo umirjen in optimističen govor je bil namenjen predvsem francoskemu parlamentu. »Potrebno je ugotoviti, da je konferenca dosegla očitne rezultate,« je dejal Bidault. »Konferenca je izbrala posrečeno metodo dela, ki ga je predložila francoska delegacija s tem, ko je posvetila svoje sedanje napore vojaškemu pogledu na problem glede prenehanja sovražnosti.«

Sej francoske delegacije je med drugim dejal, da so tri poglavitna vprašanja na konferenci pokazala resne nesporazume. Vprašanje Laos in Kambodže je še vnaprej ostalo odprto. »Ne moremo doseči miru, če tam pustimo vietnamske čete,« je dejal Bidault. »Zeleli smo, da bi naglo prišlo do zemljepisne definicije vojaškega sporazuma.« Bidault se je zlasti ukvarjal s sporazumom o načinih nadzorstva nad prekinitvijo sovražnosti. »Brez učinkovitega nadzorstva ne vidim izhoda,« je dejal Bidault.

Van Dong, šef Ho Ši Minhove delegacije, ki je govoril za Bi-

1. nadaljevanje razprave na temelju šestih točk kitajskega predloga, zlasti o naglem prenehanju sovražnosti; 2. vzpostaviti direkten kontakt predstavnikov dveh komand v Indokini; 3. začeti razpravo o političnih vprašanjih indokitajskega problema.

Tudi delegacija Kambodže je podala predloge, ki pa se ne razlikujejo od prvotnih. Gre za predlog, da bi razglasili prekinitve sovražnosti hkrati tudi v Kambodži itd.

Molotov je govoril po odmoru. Se enkrat je razočaral vse tiste, ki so upali, da bo šef sovjetske delegacije predlagal nekaj novega. (Nadaljevanje na 3. strani)

IZ DELA ODBOROV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

IZPOLNITEV DRUŽBENEGA PLANA

zagotovljena kljub zaostanku produkcije v januarju in februarju

Dr. Marijan Breclj je poročal o razvoju naše industrije in kmetijstva v letošnjem prvem četrtletju

Ljubljana, 8. junija

Po daljšem premoru se je danes sestal gospodarski odbor republiškega zbora Ljudske skupščine LRS. Na seji je dopoldne obravnaval in odobril svoj poslovnik, popoldne pa začel razpravo o doseganju izpolnjevanju letošnjega gospodarskega plana. Za Izvršni svet je o tem poročal podpredsednik dr. Marijan Breclj. Po njegovem poročilu se je razvila razprava, v katero je z nekaj vprašanji poseglo več poslancev. Seja je bila zvečer prekinitvena in se bo prihodnje dni razprava o realizaciji gospodarskega plana nadaljevala.

Dopoldanska seja je s kratkim premorom trajala dobre tri ure. Od kraja je tajnik Ljudske skupščine in član njenega zakonodajnega odbora dr. Miha Potočnik utemeljil obširnost poslovnika, ki je bil odboru v takem obsegu predložen zato, da so v njem zbrani vsi predpisi o njegovem poslovanju, pa čeprav povzema poslovnik znaten del določb iz zborovnega poslovnika. Pri obravnavanju posameznih členov odbora ni spreminjal določb in členov v njihovem smislu, marveč jih je nekaj le po besedilu preoblikoval.

Razčistični pa sta bili predvsem dve vprašanji. Resolucije in priporočila odbora so načelno splošnega značaja, tako da z njimi odbor ne bo načel kakega individualnega primera ne na področju gospodarstva ne v okviru upravnih organov ljudske oblasti. O načrtu posameznih zakonov pa bo načelno glasoval le, če se to izkaže za potrebno v teku razprave o celotnem predloženem zakonskem osnutku. Tri splošne določbe (čl. 17., 54. in 55. poslovnikovega načrta, ki govore o sode-

lovanju poslancev, ki niso člani odbora, pri obravnavanju posameznih vprašanj v odboru, in o razmerju med odborom ter Izvršnim svetom, so bile iz poslovnika črtane, ker jih vsebuje zborovni poslovnik in veljajo enako za vse zborove odbore.

V odmoru so bile predlagane spremembe že formulirane, tako da je odbor ob zaključku dopoldanske seje sprejel poslovnik tudi v celoti.

Predsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj je na popoldanski seji v svojem poročilu takoj spočetka ugotovil zaviralne vplive pomanjkanja električne energije v letošnjih prvih dveh mesecih ter težave v zunanji plačilni bilanci na razvoj industrijske produkcije, ki pa je v prvem četrtletju vendarle mestoma zaostala za družbenim planom. Proizvodnja električne energije same je zaostala za 3%, a le dospela na 107% v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem. Pomanjkanja energije pa ni povzročilo samo zimsko nizko stanje voda, marveč ga je pripisati mestoma tudi (Nadaljevanje na 2. strani)

Več deset tisoč ljudi je napolnilo ogromen prostor pred železniško postajo v Skoplju in navdušeno pozdravilo tovariša Tita, ko jim je v krajšem govoru povedal nekaj o svoji poti v prijateljsko Grčijo

ADLAY STEVENSON IN GA. ROOSEVELT POZDRAVLJATA
PREOBRAZBO BALKANSKEGA SPORAZUMA V ZVEZO

Balkanska zveza je zelo koristen činitelj v splošnih naporih za ohranitev miru na svetu

je izjavil Stevenson dopisniku radia Beograd

»Balkanska zveza ima vlogo konstruktivnega činitelja v splošnih naporih za ohranitev miru na svetu, zlasti pa na Balkanu.« Je izjavil Adlay Stevenson, kandidat demokratske stranke na minulih volitvah za predsednika ZDA, v razgovoru z dopisnikom radia Beograd.

Stevenson se je udeležil sprejema, posvečenega v čast predstavnika Generalnega sveta Mednarodne federacije bivših borcev, organizacije, ki zelo tesno sodeluje z OZN. Stevenson je posebno prisrčno pozdravil jugoslovanska predstavnika generala Milojevića in ljudskega poslanca Velimira Stojnića.

Stevenson se je spominjal svojega lanskega obiska v Jugoslaviji, s katerega je, kakor je dejal, odnesel najboljše spomine. Ko smo ga vprašali, če je v zadnjem času spremljal razvoj jugoslovansko-turško-grških odnosov, je Stevenson odgovoril, da so nenadni dogodki na Balkanu, zlasti pa obiska predsednika Tita široko odmevali po svetu in v ZDA.

»Imel sem priložnost — je nadaljeval Stevenson — »da se med svojim obiskom v Jugoslaviji razgovorjam s predsednikom Titom o idejah za nadaljnjo krepitev balkanske solidarnosti in prijateljstva med tremi deželami. Zdej, ko gre ta posel h kraju, lahko rečem, da je balkanska zveza zelo koristno dejstvo v splošnih naporih za ohranitev miru na svetu, zlasti pa na Balkanu.«

Po mnenju Stevensona je pomen projektiranja balkanske zveze zlasti v tem, ker prispeva k stabilizaciji odnosov v enem delu sveta, v katerem je to zlasti potrebno. S tega stališča gledano predstavlja balkanski sporazum manifestacijo napredka v mednarodnih odnosih. Stevenson je pripomnil, da mu je žal, ker je moro govoriti o koristnih posledicah sodelovanja treh dežel, Jugoslavije, Grčije in Turčije na ekonomskem področju, ker ne razpolaga z vsemi potrebnimi podatki.

»Toda — je pripomnil — »v vprašanih varnosti in miru je popolnoma jasna prednost krepitve prijateljskih odnosov treh balkanskih dežel.« Stevenson je pripomnil, da je podobne misli podal že v članku, objavljenem v časopisu »Look« po obisku v Turčiji, Grčiji in Jugoslaviji ter v razgovorih, ki jih je imel z najvišjimi predstavniki teh dežel.

Ga. Eleonora Roosevelt, ki smo jo prav tako zaprosili, naj pove svoje mnenje o preosnovi balkanskega sporazuma v vojaško zvezo, je izjavila, da to predstavlja odlični korak. Ga. Roosevelt, ki je obiskala središče OZN, kjer se je mudila nekaj časa, je izrazila pripravljenost, razgovorjati se z dopisnikom radia Beograd o zadnjih obiskih predsednika Tita v Turčiji in Grčiji.

S pete javne seje o Indokini

(Nadaljevanje s 1 strani)

ga. Po dolgem govoru, ki je žalil francosko delegacijo, je predlagal, naj bi se začeli novi, »politični« razgovori, ki bi potekali vzporedno z vojaškimi. Za Molotovom je govoril Eden. »Ni dvoma,« je dejal, »da se bodo moji kolege strinjali s tem, da smo napravili nekaj napredka, čeprav je to šlo zelo počasi. Vendar so razlike v glavnih problemih, ki stoje pred nami, še strahotne. Vse dotlej, dokler jih ne rešimo, bomo pretrpeli neuspeh pri naši nalogi.«

V svojem kratkem govoru, ki se je dokaj razlikoval od propagandnih govorov, je šef britanske delegacije sugeriral, naj bi Burma, Ceylon, Indija, Indonezija in Pakistan bili v mednarodni nevtralni komisiji za nadzorstvo morebitnega sporazuma o premirju. Kar se tiče garancij je Eden dejal, da morajo biti take, da nobena dežela ne bi mogla z vetom preprečiti uresničenja odlokov.

Potem je spet govoril Bidault, ki je zanikal obtožbe Molotova, češ da želi Francija internacionalizacijo vojne v Indokini, in pripomnil, da ni upal, da bo Molotov citiral Daladiera, proti komur se je (Bidault) boril 1. 1940. Potem sta še govorila Bao Dajev predstavnik in Bedell Smith. V vzdušju, »ki ni bilo lahko,« kakor je dejal uradni francoski predstavnik, je predsedujoči Eden predlagal nadaljevanje javne seje jutri.

Šef francoske delegacije Bidault je nocoj odpotoval v Pariz. V Zenevi prevladuje splošen vtis, da Molotovu danes ni uspelo otežkočiti Bidaultu njegovo poročanje pred francoskim parlamentom.

V. Teslić

»Maršal Tito je svetovno znan državnik — je dejala ga. Roosevelt. »Njegovi napori, da bi se ohranil mir, bodo ostali zapisani v zgodovini.« Razvoj jugoslovansko-grško-turških odnosov ima po mnenju ge. Roosevelt dvojten pomen. Prvič — je dejala ta znana javna delavka

Uspešna pot gospodarske delegacije FLRJ

Buenos Aires, 8. jun. (Tanjug). Argentinski minister za zunanjo trgovino Cafiero je s nocoj obiskal v jugoslovanskem poslanstvu vodjo jugoslovanske gospodarske delegacije Jakova Blaževića.

Dulles o zavlačevanju razgovorov v Ženevi

Washington, 8. jun. (AP). — Ameriški zunanji minister Dulles je danes izjavil, da dežele sovjetskega bloka zavlačujejo za mirovnimi razgovori v Ženevi, medtem ko hkrati krepijo napore v Indokini. Ko je govoril na današnji tiskovni konferenci, je Dulles dejal, da bodo lahko v razpravljanih v Ženevi o Koreji in Indokini v bližnji bodočnosti prišli do preobrata.

Dulles je sporočil novinarjem, da vlada za sedaj ne zahteva od Kongresa pooblastil za intervencijo v jugovzhodni Aziji.

Darilo Dag Hammarskjöldu

New York, 8. junija (Tanjug). Predsednik Vseindijske zveze bivših borcev L. R. Jose je izročil danes v sedežu OZN generalnemu tajniku Dag Hammarskjöldu maketo Mount Everesta, ki mu jo je podaril Serpas Tensing, eden izmed osvajalcev Mount Everesta. Izročitvi tega darila sta prisostvovala tudi predsednik Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije general Milojević in tajnik Zveze borcev Jugoslavije Velja Stojnić.

Boji v Indokini

Hanoi, 8. junija (AFP). Dvanajst kilometrov jugovzhodno od Hanoja so francosko-baodajeve enote uničile ob pomoči letalstva močna vietnamska oporišča, zaščiten s protitankovskimi rovi in minskiimi polji. Na oporišča so vrgli okrog 50 ton bomb.

— gre za pomezi, ki krepi mir. Drugič, sodelovanje Jugoslavije, Grčije in Turčije ni samo napredovanje načel kolektivne varnosti na svetu, marveč tudi krepi svobodo vsake izmed treh balkanskih dežel posebej. »Ta drugi moment« — je nadaljevala ga. Roosevelt — »predstavlja poglavo posebne važnosti, ker se v eni politični potezi povezuje boj za ohranitev miru in razvijanje solidarnosti treh balkanskih sedosedov ter napore za krepitev neodvisnosti vsake dežele posebej.«

v. Imenu argentinske vlade je njemu in članom delegacije izrazil dobrodoščilo. Jugoslovanska gospodarska delegacija je prispela včeraj v Buenos Aires z ladjo »Presidente Peron«. Delegacijo so ob prihodu pozdravili jugoslovanski veleposlanik v Argentini Slavoljub Petrovič z osebjem poslanstva, predstavniki jugoslovansko-argentinske »rgovinske zbornice in skupina novinarjev.

Delegacija je prišla iz Ria de Janeira, kjer je po uspešnih razgovorih sklenila nov trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Brazilijo.

— Toda, gospod Seelba, troj na zveza utrjuje mir na Balkanu.
— Kdo pa trdi, da smo mi za mir na Balkanu?

Z VSEH STRANI SVETA

INDIJA Kritika ameriške politike v Aziji

New Delhi, 8. jun. (Tanjug). Delhijski »Indian Express« kritizira ameriško politiko v Aziji kot neprijetno zato, ker upošteva samo vojaško organizacijo obrambe na tem področju. V zvezi s tem članik poudarja, da je gospodarska pomoč Aziji prvenstvenega pomena.

»Amerika mora razumeti,« piše članik, »da azijskih dežel ne ogroža oborožena agresija klasičnega tipa. Tu se bijejo narodna gibanja, ki jih izkoriščajo kominformisti. Zato bi bila vsaka vojaška akcija, ki ne bi upoštevala bede in pomanjkanja azijskih dežel, v naprej obsojena v prod in utegnili bi privesiti do tega, da bi se neodvisne azijske dežele opredelile za drugo stranko.«

Indijski tisk o položaju v vzhodnem Pakistanu

New Delhi, 8. jun. (Tanjug). Indijski tisk poroča, da so v vzhodnem Pakistanu doslej aretirali nad 600 ljudi. V zadnjih dneh je opaziti, da industrije in trgovci množično zapuščajo vzhodne pokrajine in da je industrija jute v zastoju. Ljudje, ki pripadajo »nezateženim in delavskim organizacijam«, prehajajo v ilegalo.

Ugledni časnik »Hindustan Times« piše v zvezi s tem, da so noustrezni in nekoristni ukrepi priveli do stanja, ki je podobno obsednemu. »Pakistan« vinda v vzhodni Bengalijski poudarja članik, stoji pred političnimi vprašanji, ki jih lahko reši samo s diplomatskimi ukrepi, ne pa z represalijami.

Demonstracije v Nepal — »sad nesporazum«

New Delhi, 8. jun. (Tanjug). Indijska neuradna parlamentarna delegacija, ki je nedavno obiskala Nepal, je nocoj izjavila po povratku v Indijo, da je v tej majhni državi ob vzhodni Himalaji »naletela na neomejeno prijateljstvo in dobro voljo nasproti Indiji«. Protindijske demonstracije, s katerimi so te delegacije sprejeli, so »sad nesporazum« in široke množice so prepričane, da vse, kar se dogaja v Indiji, naj ne vpliva tudi na Nepal.

Nepalski notranji minister je o teh demonstracijah dejal, da so »plod dejavnosti neke tuje sile v Nepal«. —

Hilary ozdravel

New Delhi, 8. junija (AFP). — Eden izmed osvajalcev Mount Everesta Edmund Hilary je sporočil iz osrednjega Himalajskega pogorja, da je ozdravel in da se odlično počuti. Nedavno je bil Hilary obolel za pljučnico, razen tega pa se je pokuševal pri padcu.

ZDA Zafrulah kan bo obiskal Washington

Washington, 8. jun. (AFP). Pakistanski zunanji minister Zafrulah kan bo kmalu prispel v ZDA, kjer se bo mudil nekaj dni. Razgovorjal se bo z najvišjimi funkcionarji ZDA.

Velika Britanija Iz Kaira ni odgovora

London, 8. junija (Tanjug). — Britanski zunanji ministerstvo še ni prejelo odgovora egiptovske vlade na protest v zvezi z incidenti in uboju britanskih vojakov na področju Suez.

SVICA Francoski delegati odpotovali v Pariz

Zeneva, 8. jun. (Reuter). Francoski minister za Zdruzene države Indokine Frederik Dupont je odpotoval v Pariz, kjer bo sodeloval v parlamentarni debati o Indokini. S nocoj je prispel v Zenevo, da bi se s francoskim zunanjim ministrom Bidaultom razgovorjal o položaju v Indokini in o ženevskih pogajanjih.

Bidault se bo danes udeležil plenarne seje o Indokini, zatem pa bo tudi sam odpotoval v Pariz, da bo govoril v parlamentu.

Indijski predstavnik odpotoval v Delhi

Zeneva, 8. junija (Tanjug). Generalni tajnik indijskega zunanjega ministrstva R. K. Nehru je odpotoval danes iz Zeneve s letalom v Delhi, da bi se posvetoval z vlado o indijsko-francoskih pogajanjih glede francoskih posesti v Indiji.

Nehru je danes v Zenevi izjavil, da Indija »nikakor« ne more sprejeti francoske zahteve, naj bi poprej izvedli plebiscit v teh posestih, ker gre

Poslabšanje stikov med Egiptom in Sirijo

Džamalijev predlog o vzpostavitvi federacije med arabskimi državami — »Jabolko razдора«

(Od stalnega dopisnika »Borbe«) Kairo, konec maja

Ze več let je znano, da se stvari v Arabski ligi ne razvijajo tako, kakor bi bilo treba. Zato je bilo ob njeni devetletnici sproženih več predlogov o organizaciji Lige in potrebi po njenem delovanju na novih temeljih. Ves ta čas so bili stiki med arabskimi državami korektni, čeprav so v njih najrazličnejša protislovja.

Zadnje čase pa se je položaj v tem oziru spremenil. Med Arabe se znova vrgli »jabolko razдора«, kakor je libanonski tisk imenoval Džamalijev predlog o vzpostavitvi federacije med arabskimi državami. Ta načrt ni nov, niti originalen, marveč pomeni samo širši predlog, katerega dosedanj nosilci so bili v glavnem ljudje, ki bolj ali manj zagovarjajo koristi ZDA. Zato je sprejel javnost to Džamalijevu pobudo z velikim nezaupanjem. Džamali pripada namreč znani šoli Muri Sidovih arabskih diplomatov, prijateljev Velike Britanije.

Sele zdaj je videti, da niso imeli prav tisti, ki so menili, da bo ta Džamalijeva pobuda epizoda v vrsti drugih v zvezi s podobnimi predlogi. Zdej gre bolj kakor kdaj koli za uresničitev načrtov o ustanovitvi države plodnega polmeseca, ki bi obsegala razen Iraka in Jordanije tudi Sirijo. Mnogi celo pravijo, da uresničitve tega načrta ne bi bilo

treba v celoti vezati na politiko Velike Britanije, ki bi ji ustanovitve velike enotne arabske države ne bila po volji, čeprav bi bila pod njenim vplivom. Država plodnega polmeseca ali velika Sirija bi se namreč prej ali slej lahko otresla Angliji naklonjenih politikov in tedaj bi London mnogo težje spet dobil svoj vpliv v tako veliki državi, kakor v treh majhnih in medsebojno sprtih deželah.

V Kairu zadnje dni živahno razpravljajo o položaju sedanje vojaške vlade Egipta z Gamal Abdel Naserom na čelu. Glede na ostali arabski svet je Egipt zdaj bolj kakor kdajkoli izpostavljen napadom tiska in političnih krogov arabskih držav. Javnost je vznemirjena sprčo teh napadov, ki prihajajo večidel iz Sirije in ki čedalje bolj kažejo na zaostroitev. Vtem ko je egiptovskemu tisku naročeno, naj sploh ne reagira na gonjo v Damasku izhajajočih časnikov. Mnoge komentarje so sprožili tudi nekateri momenti v zvezi z dejavnostjo Mahmuda Abdul Fata, enega izmed treh lastnikov vafdističnega časnika »Al Misri« v Siriji. Vsi trije lastniki so bili obtoženi podtalnega delovanja proti egiptovski državi in Mahmud Abdul Fat je pravočasno zbežal v Libanon. In vtem ko so se v egiptovskem tisku pojavile zahteve po njegovi izročitvi, so priredili v Damasku njemu na čast banket, ki so se ga udeležili tudi predsednik sirjske vlade in več ministrov.

Ko je skušal Gamal Abdel Naser zaustaviti to sirjsko gonjo in je za to povabil v Kairo sirjskega ministra za narodno obrambo Marufa el Gavalibija, se le-ta va-

bilu ni odzval. Ko so Naseru predlagali, naj vpliva na nekatere sirjske časnike, da bi opustili gonjo proti Egiptu, je to odklonil z utemeljitvijo, da noče nudit novega gradiva svojim sovražnikom v Siriji, niti »reševati slabega finančnega položaja teh časnikov«. Najodločneje je odklonil tudi vsa podtikanja, češ da iz Egipta organizira nov državni prevrat v Siriji.

Na vprašanje, kaj misli o morebitni združitvi Sirije z Irakom in Jordanijo, je odgovoril, da mu je to vseeno. Pri tem pa ni pozabil izjaviti, da »ne bi želel, da bi postala težnja za federacijo med Arabci orožje v rokah sovražnikov arabskega naroda, ki ga dvigujejo zmeraj, kadar hočejo pretrgati zveze med arabskim svetom«. Tako je Naser javno pokazal svoje stališče glede sedanje težnje po federaciji in opozoril na to, da gre znova za spletko, ki ne bo koristila Arabcem, marveč nekaterim vlesilam.

Takšno stališče egiptovskega Revolucionarnega sveta ni novo. Na njem stoji egiptovska vlada, odkar je prišla na krmilo, torej že blizu dve leti. Zato zadnje dni mnogi opazovalci v Kairu opozarjajo na ostro gonjo Sirije proti Egiptu in se vprašujejo: ali je naključje, da so poskusili v Egiptu zatreti oficirsko gibanje prav marca, torej po Sišklijevem padcu v Siriji? Odgovor na to vprašanje kaže na tiste zunanje elemente, ki so aktivno posegli v marčne dogodke v Egiptu, o čemer doslej ni bilo moč zanesljivo govoriti. Vse kaže, da je šlo za načrt, da bi istočasno likvidirali bližnjevzhodna vojaška gibanja, ki so bila prišla na krmilo.

Z. Pečar

IZ VODSTVA KP FRANCIJE SO ODSTRANILI

UGLEDNE SINDIKALNE VODITELJE

Na kongresu so zvalili nanje vso odgovornost za neuspeh zadnjih stavk

Pariz, 8. junija. (Tanjug). Kongres KP Francije je odstranil iz CK malone vse ugledne sindikalne voditelje generalne konfederacije dela in zvalil tako nanje vso odgovornost za neuspeh zadnjih stavk, ki jih je pravzaprav organiziralo kominformovsko vodstvo KP Francije.

V novi CK niso izvolili dosedanjih članov Andreja Luneta, tajnika Zveze sindikatov kovinarjev pariškega krožja, konfederalnega tajnika generalne konfederacije dela Luciena Molineta, dalje narodna poslance Rogerija in Lineta, sindikalnega in partijskega voditelja v avto-

mobilski tovarni Mariusa Patinanda in Jeana Bartolinija. Razen teh nista bila ponovno izvoljena v CK niti Charles Tillon in Auguste Lequer, ki so ga nedavno odstavili s položaja organizacijskega sekretarja in ki ga sploh ni bilo na kongresu.

Sindikalni voditelj Lunet, Molino in Roger Linet so že delj časa v nemilosti pri vodstvu KPF. Sumijo jih namreč, da so povezani z Andre Martyjem.

Zelo značilno je tudi, da v novem CK niso niti generalni tajnik generalne konfederacije dela Benoit Franchon, niti sindikalna voditeljica Gaston Monmoseau in Henry Raynaud, o katerih so sporočili, da spričo svojih sindikalnih funkcij ne morejo biti člani CK, kar se doslej še ni zgodilo, niti niso o tem sprejeli kakakega sklepa na kongresu.

KONGRES ITALJANSKIH SOCIALNIH DEMOKRATOV

Večina proti Nenniju

Rim, 8. junija (Tanjug). V splošni debati na socialdemokratskem kongresu čedalje bolj prevladuje gledišče sedanega Saragatovega strankinega tajništva. Stranka bo, kot kaže, še nadalje podpirala strankarski vladni center in vsklajevala svoje politične akcije z vladnim programom.

Predstavniki desnice so se solidarizirali s to politiko, poudarjajoč, da so dejansko oni prvi predlagali takšno politiko. Predstavniki leve struje v stranki nasprotujejo brezpogojni udeležbi v Scelbovi vladi, vendar njihova opozicija proti sedanji strankini politiki ni posebno ostra.

Večina delegatov na kongresu se je opredelila proti pogajanjem z Nennijevimi socialisti, izjavljajoč, da je že očitno, da je Nenni popolnoma povezan z informbrojem in da se ne more ločiti od Togliattija.

Hkrati je imel vodja umirjene leve struje demokrčanske stranke Fanfani govor, v katerem je poudaril, da se demokrčanska stranka ne sme orientirati niti na levo proti Nenniju, niti na desno proti monarhistom. Fanfanijev govor so razumeli kot znamenje, da se bo vodja številne umerjene leve struje na bližnjem kongresu stranke strinjaj z De Gasperijevimi idejami in si prizadeval skupaj z De Gasperijem osvojiti večino pri izvolitvi novega demokrčanskega vodstva.

OZN Prošnja Somalije

New York, 8. junija (AFP). — Predsednik Posvetovalnega sveta za Somalijo Kemal Edin Salah je poslal sinoči poziv Skrbniškemu svetu, naj nudi temu ozemlju gospodarsko-tehnično pomoč. Pripomnil je, da bo v nasprotnem primeru politična neodvisnost Somalije, ki bi jo morala dobiti leta 1960, imela le malo smisla. Salah je tudi predlagal, naj bi pospešili prenos uprave v deželi na občinske svete in naj bi čim bolj zaposlevali v upravi Somalce.

GRCIJA Notranje posojilo v znesku 500 milijonov drahem

Atene, 8. junija (Tanjug). Predsednik grške vlade maršal Papagos je sinoči govoril po atenskem radiu in pozval grški narod, naj se odzove razpisu notranjega posojila v znesku 500 milijonov drahem (deset milijonov dolarjev). To posojilo bodo uporabili za izvedbo dolgoročnega programa investicijske izgradnje. O pomenu posojila bo govoril nocoj po radiu tudi grški kralj Pavel.

ITALIJA Zagata vladne koalicije

Rim, 8. junija (Tanjug). — Danes se je sestalo vodstvo Demokratske stranke, da bi obravnavalo predlog skupine članov Nacionalnega sveta, naj bi sklicali sestanek najvišjega vodstva koalicijske stranke. Zahtevo o tem so sprožili zaradi vladnega poraza glede odreditve razveljavljenja večinskega volilnega zakona. Vodstvo demokratske stranke si zdaj skupaj s predstavniki drugih koalicijskih strank prizadeva, da bi našlo izhod iz tega položaja in »mprej predložilo parlamentu osnutek novega volilnega zakona, ki bi temeljil na proporcionalnem sistemu.

IRAK Danes parlamentarne volitve

Bagdad, 8. junija (AFP). — Jutri zjutraj se bodo v Iraku začele splošne volitve v narodno skupščino. Na volitvah sodeluje 298 kandidatov.

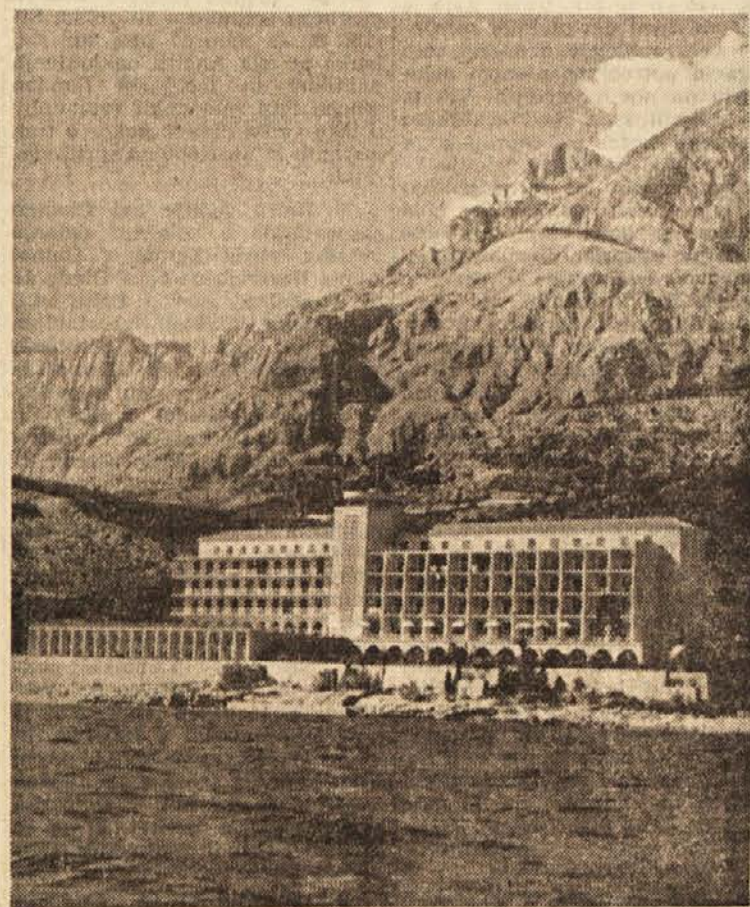
Prevelika ali premajhna amortizacija?

Na zadnji seji odbora za gospodarstvo Zvezne ljud. skupščine so razpravljali o znižanju amortizacije v gostinstvu. Med drugim so načeli vprašanje, ali je to nujno potrebno in gospodarsko upravičeno, ali pa bi lahko našli kak drug izhod. Če bi namreč amortizacijo v gostinstvu znižali, bi utegnile priti s podobno zahtevno tudi druge industrijske panoge, predvsem živilska industrija: tovarne olja, sladkorja, mlini itd.

In res, predstavniki našega gospodarstva v zadnjih razpravah o učinku novih planskih instrumentov čedalje pogosteje omenjajo vprašanje amortizacije. Pri tem sta se pokazali dve nasprotujoči si težnji: zahteva po zvišanju in po znižanju amortizacije. Presenetljiva je zlasti zahteva po zvišanju tembolj, ker je večina podjetij lani, ko so bila ocenjena osnovna sredstva, poudarjala prav nasprotno, da je namreč vrednost sredstev še preveč narasla (za 20 odstotkov), da preveč obremenjuje proizvodne stroške in podobno. Že zdaj pa večina teh podjetij načlenja vprašanje, da je amortizacija prenizka in da bi jo bilo treba zvišati. Očitno je, da si podjetja prizadevajo zvišati amortizacijo, da bi obdržala čimveč denarja, seveda na račun družbenih skladov.

posledico analognega ukrepa v vanjem amortizacije po dinamični plana.

Ne glede na razne razprave o amortizaciji, pa lahko že zdaj zanesljivo trdimo, da bi bilo treba nekatere zadeve znova proučiti. To velja predvsem za vprašanja

Novi hotel v Tučepih v Dalmaciji

Drugečnja je stvar s čedalje pogostejšimi zahtevami nekaterih gospodarskih panog, naj bi amortizacijo znižali. O tem zlasti pogosto razpravljajo na posvetovanjih proizvajalcev v Zvezni industrijski zbornici, pa tudi drugod. Znižanje amortizacije zahtevajo metalurgija, elektrogospodarstvo, industrija nafte in še nekatere druge panoge. Zanimivo je, da v vseh teh razpravah ni načelnih pripomb o tem, da je amortizacija previsoka ali prenizka, marveč gre zgolj za to, da bi podjetja znižala proizvodne stroške ali kako drugače uredila svoje finančno vprašanje. Očitno je, da pri takšnem preudarjanju pozabljajo, da je amortizacija objektivna materialna postavka, ki je ni moč subjektivno določiti, in stvarno trošenje osnovnih sredstev, ki jih ni moč administrativno zniževati. Če pa je tej ali oni industrijski panogi res treba pomagati, tedaj ni potrebno, da bi ji pomagali z znižanjem amortizacije, marveč z ostalimi instrumenti, na primer z znižanjem obresti na osnovna sredstva in podobno. Administrativno znižanje amortizacije konec koncev spet zadene podjetje, pa tudi skupnost, ki tako zmanjša svoje materialne proizvodjalne sile ali v najboljšem primeru odgodi njihovo vzdrževanje.

Gledano s tega vidika, znižanja amortizacije v gostinstvu ne moremo smatrati za gospodarsko upravičen ukrep, marveč za nujno zlo, za izhod, ki ga narekuje trenutni položaj v gostinstvu. Ta ukrep naj bi torej ne imel za

Pet tisoč kmetov na Kosmetu prosilo za kredite

Kakih 95 kmetijskih zadrug in 5000 kmetov s Kosova in Metohije je prosilo Narodno banko za kredite za ureditev novih sadovnjakov in vinogradov, izvedbo manjših melioracijskih del, nabavo kmetijskega orodja in kmetijskih strojev. Skupno posojilo bi znašalo skoraj 220 milijonov dinarjev.

IZ PRAKSE ORGANIZACIJ SZDL

Čakanje na pomoč »od zgoraj« hromi delo v mnogih organizacijah

Občinski odbor SZDL v Adlešičih je v zadnjih mesecih imel mnogo uspeha v svojem delu. Ne samo člani odbora, marveč večina članov SZDL se je v vseh organizacijah zavedla za to, da bi bili uspešni čimbolj vidni. Zinisti v pretekli simli, ko je bilo več časa, so zelo razvili pletilstvo in drugo domačo obrt in ljudje so bili vsi zadovoljni. Ustanovili so celo društvo domače obrti, ki se zavzema za izdelavo in prodajo domačih izdelkov, s čimer so mnoge potrebne družine zaslužile za najnujnejše potrebe.

Člani SZDL pravijo, da hkrati, ko se začeli zanimati za gospodarske probleme vasi, ko so s pravilnimi navadami in delom pomagali prebivalstvu, da se je prav s tem izboljšalo tudi vse politično delo. Sestanki zborovanja, zbori volivcev in druge prireditve so polnoštevilno obiskane, zaupanje v oblast se je utrdilo in čut za samopomoč in za skupnostno vedno močnejša.

Toda v več krajih črnomojskega okraja ni tako. V nekaterih občinskih celih člani SZDL skupno s komunisti podležijo neupravičenemu godenjanju in pritožovanju. To so ugotovili na okrajnem plenumu SZDL pred dnevi. V nekaterih odborih osnovnih pa tudi občinskih organizacij vidijo vse možnosti, vsa sredstva za komunalna dela samo od zgoraj. Za vse težave, napake in slabosti so krivi samo zgoraj, redim ko ne iščejo, da bi predvsem pregledali svoje vrste. Na

nekaterih sestankih v Metliki je bilo na primer precej kritike o tem, da se okraj premalo zavzema za njihove komunalne potrebe. Malo ali pa nič ni bilo govora o tem, kako bi pri sprevah in samih pri gradnji vinskih kleti, pri gradnji mestnega vodovoda in pri drugih delih, ki so jih začeli graditi s pomočjo okraja, marveč se je v več primerih razprava sukala le okoli tega, zakaj okraj ni dal še več. V občini Črnomoj je bilo na nekaterih sestankih največ govora o tem, da je okrajni odbor kriv, da se kadarkoli tako razprava spreminja v filakulturnega stadijona in o drugih manj pomembnih rečeh. S tem pa so izpustili najvažnejša vprašanja in sicer, da bi razpravljali o tem, kakšne so njihove potrebe in možnosti, da bi sami čimveč prispevali za lokalne gradnje in izboljšave.

Na plenumu okrajnega odbora su naglašali, da bi ventarje bilo nepravilno, če bi dejali, da je taka kritika povsod nepravilna. S tem bi lahko prikrivali tudi resnične napačne ali birokratske težnje na okrajnih, gospodarsko upravnih kot tudi političnih vodstvih. Zato je potrebno, da po vseh in občinskih vodstvih praviljajo tudi o delu okrajnih organizacij in forumov da kritično ocenjuje njihove dobre in slabe strani. Nepravilno in škodljivo pa je, kadar se tako razprava spreminja v navadno kritikarstvo in zametljivo slabosti na terenu ter odvajajo volivce in člani SZDL od njihovih najbližjih prob emov.

lahko obiskovala še morebitno posebno šolo, ki jo bo treba organizirati za vodje plantaž in nasadov zdravilnih zelišč ter bi tako prišla do poklica, ki bi povsem spremenilo njeno dosedanje življenjsko pot.

Ker delo ni težko, saj je gojenje n. pr. raznih kobiljence, kot so kumina, janež, koriander in druga razmeroma preprosto ter zahteva predvsem skrbnost pri obratnji, sortiranju in sušenju, bi se tega dela lahko lotili tudi marsikateri drugi, bodisi vzgojni domovi ali domovi za osemogletce itd.

ZA POLJEDELSTVO NEPRIMERNA ZEMELJA BI LAHKO DONAŠALA BOGATE DOHODKE

Na Primorskem, Kočevskem in še marsikje drugod po Sloveniji leži neizkoriščena zemlja, ki ni primerna za poljedelsko obdelovanje. Lahko pa bi, kot so ugotovili strokovnjaki, povsod tu izvrstno uspevala razna zdravilna zelišča, ki jih je mogoče tako dobro prodati, da znaša dohodek več kot pa od prodaje pšenice, krompirja in podobnega. Hektarski donos kobiljence znaša letno tisoč kilogramov, najnižja cena pa je 100 din za kilogram. V vlažnih predelih uspeva zlasti poprova meta, kumina tudi v senčnih predelih, sivka pa bi bila najprimernejša rastlina za polkraške predele naše Primorske.

Dostoj je zanimanje za gojenje teh rastlin bilo razmeroma majhno, zlasti zato, ker se zadruge, domovi, pa tudi privatni kmetovalci preprosto na gojitve zdravilnih zelišč niso domislili. Seveda pa bi bilo potrebno za budočo poleg zanimanja tudi določeno strokovno znanje, kajti ljudi, ki bi bili izveščani za to posej, dostoj še nimamo ter bi to lahko dosegli, kot smo že omenili, s posebno šolo. Ker pa je potrebno sprva, do-

ker si sleherni, ki goji zdravilna zelišča, ne pridobi potrebnih izkušenj, začeti le s manjšimi nasadi, bi se to pomankanje strokovnjakov dalo nadomestiti s pomočjo, ki jo je pripravljen nuditi farmakološki inštitut vsem, ki bi se za gojenje zdravilnih zelišč zanimali. Urediti pa bi bilo treba že takoj semenarje, ki bi dobavljala kvaliteta semena.

Pridelovanje zdravilnih zelišč nam prinaša denar in zdravje

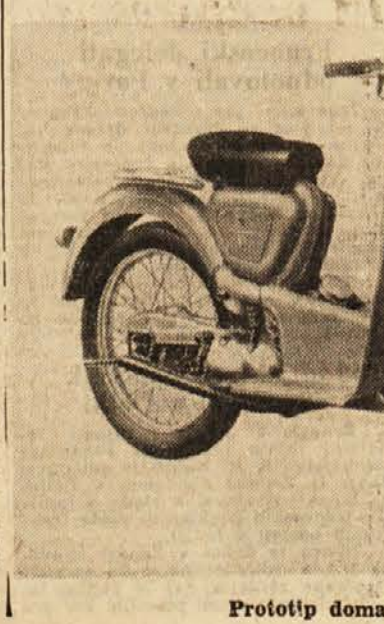
Kako je na poizkusnih postajah za zdravilna zelišča v Bizoviku

Morda je bilo krivo, da se v Sloveniji, ki ima naravnost idealno podnebje, zemljo in ostale pogoje za gojenje zdravilnih zelišč, ta dezavnost ni razširila, to, da so se z gojenjem zdravilnih zelišč stoletja bavili le posamezniki, zlasti samostani, prenašali skrivnosti iz roda v rod, ljudstvo pa se na splošno za ta donosen in koristen posej ni zanimalo. Tako so ostale puste in neizkoriščene premnoge površine, za ostalo poljedelstvo neprimerne zemlje, v naših pasivnih okrajih in šele najmodernejši izsledki farmaceutske agrikulture so nas opozorili na široke možnosti razširitve gojenja zdravilnih zelišč, ki bi lahko prineslo nešteti milijarde bogastvo.

KAKO JE Z NASADI ZDRAVILNIH ZELIŠC

Gotovo bi se marsikdo začudil, če bi slišal trditve, da je mogoče že v kratkem času in brez večjih investicij spremeniti gospodarski značaj mnogih pasivnih predelov v Sloveniji. In vendar bi bilo to, če se bodo OLO zanimali za ureditve načrtov Farmakološkega inštituta, v resnici mogoče. V tem primeru bi pomenilo to tudi preobrat za našo industrijo zdravil, saj bi prišlo na dnevni red znanostna tudi v tej panogi vprašanje, kako namesto izvoza surovin doseči izvoz gotovih izdelkov, v tem primeru zdravil. Če bi se namreč v Sloveniji razširilo gojenje zdravilnih zelišč, bi pridelovalci le-teh toliko, kot bi jih doma prav gotovo ne mogli porabiti.

Subotica, 7. junija
Delavski svet subotičke tovarne biciklov »Partizan« je sklenil, da bo začela tovarna že letos izdelovati motocikle. Organi upravljanja so prišli do sklepa, da mora to podjetje opustiti dosedanje proizvodnje biciklov, ker jih izdelujeta še dve tovarni v naši državi, ki sta tehnično bolj opremljeni, imata pa tudi modernejša stroje in naprave. Ker je bilo čedalje očitnejše, da »Partizan« ne more vzdržati konkurence z njima, je bil sklep o preusmeritvi proizvodnje edini izhod.

Prototip domačega motocikla

amortizacije v metalurgiji in v večini ostalih novih industrijskih naprav, v katere je skupnost investirala ogromna sredstva (na primer Zenica) in kjer je doba trajanja ocenjena nizko, tako da amortizacija znatno bremeni proizvodne stroške. V metalurgiji, dalje v elektrogospodarstvu, kokarnah, plinarnah in v težki kemijski industriji je rok trajanja osnovnih sredstev že kratak in umestno bi bilo, da bi ga podaljšali.

V praktičnem delu imajo podjetja z uporabo amortizacijskih skladov še druge težave. Zlasti sporno je vprašanje tako imenovane moralne obrabe osnovnih sredstev. Po sedanjih praksi Narodna banka (čeprav brez zakonite podlage) pri odobravanju sredstev za izmenjavo obrabljenih osnovnih sredstev ne prizna tudi moralne zastarelosti ter ne dovoljuje, da bi namesto starega stroja ali katerega koli zastarelega osnovnega sredstva kupili modernejši stroj ali boljše osnovno sredstvo, ki znatno poveča delovno storilnost. Če pa ima podjetje nepotrebna osnovna sredstva in bi jih rado prodalo in kupilo kaj drugega, kar potrebuje za proizvodnjo, banka tega spet ne dovoljuje. Takšna praksa bi bila, če bi se nadaljevala, neposredna ovira v gospodarskem razvoju. Skrajni čas bi že bil, da bi banka vskladila svoje poslovanje z veljavni zakonitimi predpisi, ki dopuščajo svobodnejšo porabo amortizacijskih skladov.

Vsi ti problemi kažejo, da bi bilo nujno potrebno ta vprašanja znova proučiti in jih potem urediti za daljšo dobo, ker je od tega znatno odvisna stabilizacija našega gospodarstva. **J. Brkič**

BEOGRAD V ŠTEVILKAH

Pred 25 leti je imel Beograd 225.000 prebivalcev, danes pa jih ima že več kot 500.000. Iz središča mesta p predmestje polje 6 glavnih prometnih žil, dolgih 6 do 7 km. To pa še niso meje Beograda. V svojem razvoju se čedalje bolj približuje okoliškimi vosem in meri že sedaj mestno področje z vaskimi občinami 62 tisoč 889 ha. Razvito kult rno žiljenje, komunalna gospodarska dejavnost ter vsakdanji razvoj napravljata Beograd za mesto velikih števil. Mnogo števil ne poznajo sami Beograjčani.

V mestu, ki ima pol milijona prebivalcev, je desetine in stotine ljudi z enakim imenom in priimkom. V Beogradu je n. pr. 170 ljudi z imenom Radmila Nikolić, 170 z imenom Aleksander Petrović, vendar pa to niso najštevilnejša imena. Največ imen, in sicer 225, je Milica Jovanović in 179 Milan Petrović. Beograjčani, ki imajo isti priimek, je več tisoč. Najštevilnejši so z imenom Jovanović, ki jih je v mestu kakih 11.500. Petrovičev je nekoliko manj, približno 9000.

Iz Beograda odpotuje vsak dan z vlaki 15.000 ljudi. Lani je prispelo na beograjsko železniško postajo 20.552 potniških vlakov in brzovlakov, ali 60 kompozicij dnevno. Odvozilo pa je 20.694 vlakov. Ti so prepeljali skupno 5,5 milijona potnikov oziroma nekaj več kot 15.000 dnevno. Rečni promet je uporabljalo 315.000 potnikov, z letali pa je potovalo skupno kakih 50 tisoč potnikov.

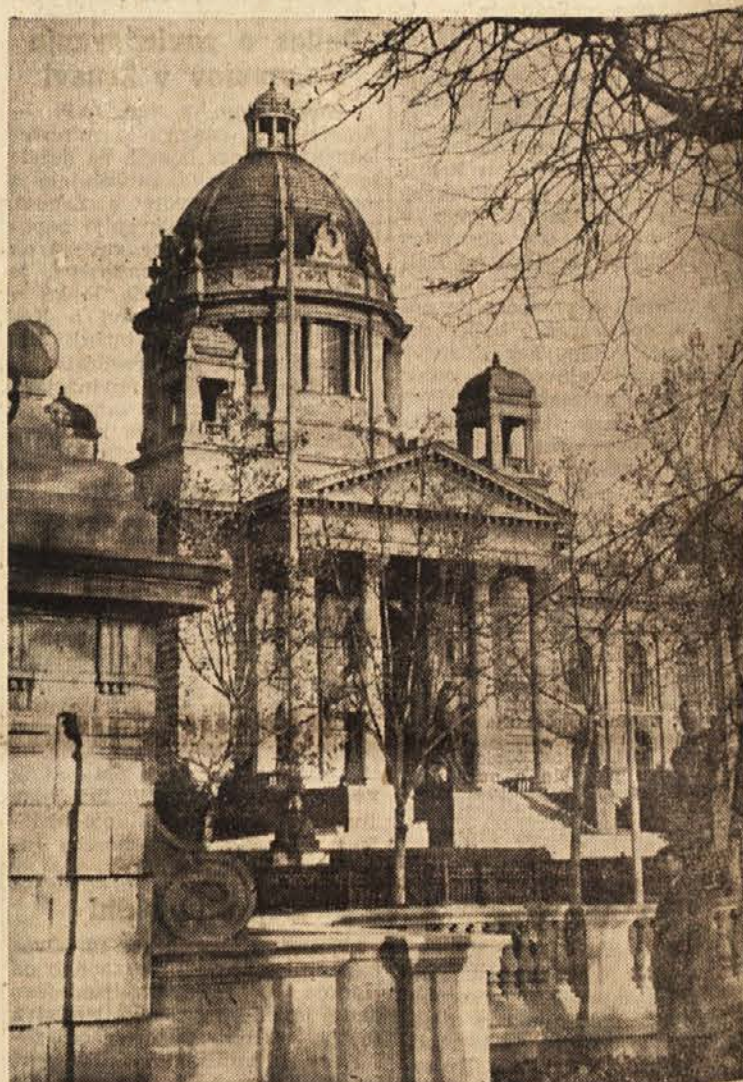
Prebivalstvo Beograda se poveča

mestu 107.000 stanovanj. Letos grade oziroma pripravljajo še kakih 700 različnih objektov. Med temi objekti je vsekakor največji objekt poslojpe »Tehnoprometa« na vogalu Bulvarja revolucije in Ulice 1. maja, ki bo imelo devet nadstropij, 63 uradnih prostorov in 60 stanovanj. Poslojpe, ki ga grade na vogalu Ulice Kneza Miloša in Ljudske fronte, bo imelo poleg velikoga števila stanovanj in uradov še kinematografsko dvorano s 1100 sedeži, dom sindikatov na trgu Marxa in Engelsa pa bo imel največji dvorano v mestu, v kateri bo prostora za 2100 ljudi.

Beograjčani porabijo na dan velikanske količine vode. Mestni vodovod proizvaža dnevno kakih 90.000 kubnih metrov vode.

Mestne ulice so poglavje zaso. Ulice je skupno kakih 1500. Po mestu se vsa dan vozi s tramvaji, trolejbusi in avtobusi približno 376.000 potnikov.

Lahko rečemo, da je Beograd

Beograd — Ljudska skupščina

na mesec povprečno za 1500 novih prebivalcev, ki prihajajo iz raznih strani, da bi se v njem za stalno naselili.

Ob nedavni kategorizaciji in popisu stanovanj so ugotovili, da je v

mesto dijakov in študentov. Kakih 26.000 malškov dobiva v njem osnovno izobrazbo v 47 osnovnih šolah in osenetkah. V mestu je 24 gimnazij, 37 strokovnih šol in 12 umetniških šol, v katere hodi kakih 35.000 učencev. V Beogradu je skupno približno 61.000 dijakov. Če k temu pristejemo še redne in izredne študente, ki jih je na raznih fakultetah kakih 40.000, vidimo, da sedaj študira sleherni peti Beograjčan.

Seveda se je po vojni okrepilo tudi kulturno življenje. Pred vojno je bilo v Beogradu 13 kinematografov s približno 7500 sedeži, sedaj pa jih je 36 s 23.000 sedeži.

Tudi koncertno življenje je razvito, saj gostujejo v Beogradu najbolj znani umetniki. Koncerti so v glavnem v dvorani Kolarčeve ljudske univerze in Centralnega doma JLA. Poleg velikega števila galerij in raznih razstav je v Beogradu sedaj 30 14 muzejev. Pred vojno jih je bilo le sedem. **Sreta Tadić**

Prve domače motocikle

bo izdelala že letos subotička tovarna »Partizan« in bodo razstavljeni tudi na zagrebškem velesejmu

Pred sklenitvijo pogodbe o nakupu licence za izdelovanje motociklov je vodstvo tovarne razpisalo anketo, ki naj bi pokazala, ali bi lahko doma izdelane motocikle prodale. Nad 50 velikih trgovin je odgovorilo, da bodo prodale na leto več tisoč motociklov.

V podjetju »Partizan« pravijo, da bodo prišli prvi doma izdelani motocikli v prodajo že letos in da bodo razstavljeni na letošnjem zagrebškem velesejmu. To bo tip »FBP-125«, prilagojen našim cestam. Motocikli bodo imeli večja kolesa kakor jih ima moderni »Skuter«, in nekoliko manjša od normalnega motocikla. Narejeni bodo tako, da bodo lahko vozili tudi po najslabših cestah. Doma izdelan motocikel bo imel tri sinhronizirane brzine, menjalec hitrosti pa bo na levi strani. Motor bo pod motociklistovim sedežem. Na 100 km bo porabil motocikel našega izdelka 2,5 litra bencina, vozil pa bo s hitrostjo kakih 70 km na uro. Tehtal bo približno 68 kg. Doma izdelani motocikli bodo v začetku približno na 200.000 din, pozneje pa se bodo pocenili. Kupiti jih bo moč tudi na kredit.

Izbrani tip je najnovejši model tovarne »Aer Machi« iz Milana, ki je ponudila najugodnejše pogoje za nakup licence. Že letos bo dobilo naše trgovinsko omrežje kakih 150 doma izdelanih motociklov, prihodnje leto pa jih bo tovarna začela izdelovati v serijah. **G. Dj.**

Strokovna pomoč kmetijstvu v poplavljenih krajih

Ljubljana, 7. junija
Na posebni seji Kmetijskega poizkusnega in kontrolnega zavoda Slovenije, ki je bila danes v Ljubljani, so razpravljali o najnujnejši pomoči, ki jo je treba nuditi prebivalstvu poplavljenih krajev v okolici Celja tudi v strokovnem pogledu. Obširna polja, njeve in košenice so uničene. Debela plast usedlin — blata, ki ga je voda pustila, zahteva strokovnih ogledov in pravilnih nasvetov kmetovalcem, kaj in kako naj sedaj ta področja obdelujejo, kaj naj sprva zasejejo, s čim in kako naj gnojijo itd. Na lice mesta bo odpotovala posebna ekipa kmetijskih inženirjev in tehnikov, ki bodo ob sodelovanju z agronomi iz Celja skušali najti najboljšo rešitev. V tej strokovni pomoči sodelujejo vse organizacije kmetijskih strokovnjakov Slovenije.

IZ NAŠIH KRAJEV

Samo podjetnosti je treba

Številne možnosti razširitve industrije v radovljiskem okraju

Ceprav je gorenjski kot zdaj najbolj industrializirano področje v državi, pa ima vendar še velike možnosti razširitve industrije. Za to so dani vsi pogoji, pripravljajo pa se tudi že konkretni načrti.

Na Lescah bodo v kratkem lahko razvili močno tovarno kovinske galanterije, ki bo delala predvsem za gospodinjstva. Pri tej novi tovarni bodo sodelovali z bogatimi izkušnjami tudi jeseniški železarji. Tako je eden od njih že predložil patent strojčka za lupljenje krompirja, ki je preprost, toda od vseh podobnih priprav najbolj učinkovit. V tovarni bodo izdelovali tudi sesalce za prah, za gospodinje pa bo nekaj novega lonca, v katerem bo mogoče najtlačje jedila skuhati v najkrajšem času.

V radovljiskem okraju obstoje

vaši pogoji za tovarno cenene gradbenega materiala. Zdar, ko je pri zidavi novih poslopij razmerje med stroški za gradbeni material in delovno silo 78:22, bi bil cenjen gradbeni material neobhodno potreben pogoj za znižanje gradbenih stroškov. V železarni na Jesenicah imajo stroj za izdelavo opeke iz penete žlindre. Postopek za izdelavo take opeke, ki je za 50 odstotkov cenejša, hkrati pa bolj trdna in bolj izolirajoča, je znan. Treba bi bilo samo investirati približno 50 milijonov dinarjev, izdvojiti to dejavnost iz okvira Železarn in začeti delati. Cenjen gradbeni material bi bilo mogoče delati tudi iz raznih lesnih odpadkov, zmlatega vejevja, storžev, kar bi služilo za montažno delo. V okraju Radovljica so dani vsi pogoji

za tako produkcijo in prej ali slej bo treba začeti pripravljati postavitve takega obrata.

Za izdelavo lesne moke so pogoji v Soteski. Lesna moka je odlični izvozni artikel. Zato o obratovanju take tovarne že resno razmišljajo.

Na Jesenicah proizvajajo v Železarni tudi varilne elektrode. Vendar pa Železarna doslej še ni storila vsega, da bi proizvodnjo čim bolj razširila, čeprav so elektrode prvotno izvozno blago. Če bi proizvodnjo varilnih elektrod izločili iz okvira dejavnosti Železarn, bi bilo mogoče proizvodnjo znatno povečati in dvigniti s tem narodni dohodek, zlasti še, ker je prodaja v inozemstvu neomejena. In prav vprašanje proizvodnje elektrod je tesno povezano z bodočimi komunami, ki bodo morale imeti osnovo za samostojno gospodarsko življenje, na Jesenicah samih pa je premalo zanimanja. V jeseniški Železarni izdelujejo tudi šamotno opeko. Če bi produkcijo izločili iz dejavnosti Železarn, bi ustvarili s tem osnovo za novo samostojno industrijsko podjetje.

Toda vse to niso edine možnosti razvoja industrije. Že delj je v načrtu postavitve usjarne v Bohinjski Bistrici, ki bi tako razen lesne industrije dobila še eno industrijsko panogo. V novi usjarni bi predelovali izključno kože drobnice in divjačine v irhovino. Tovarna bi imela samostojen obrat za izdelavo galanterijskih predmetov iz irhovine, ki je značilna za alpski svet. Hkrati pa bi predstavljala to posebno privlačnost za tujce. Za tovarno že pripravljajo načrte, v študiju pa je tudi tehnološki postopek.

V okraju Radovljica pa so pogoji tudi za razvoj kemične industrije. Tovarna kemičnih izdelkov v Podnartu se bo v kratkem lahko razvila v močno podjetje, ki bo edino v državi izdelovalo razne tehnične soli za kromiranje, nikanje in druge tehnične postopke.

Prostovoljno gasilsko društvo v Trebnjem je proslavilo 70-letnico

V nedeljo 6. junija so člani PGD v Trebnjem proslavili 70 let društva. Leta 1884 so ga ustanovili Ruprecht, Tomic, Tomšič, Jeršek, dr. Vašič, Travnik, Zupančič, Sila in še nekateri. Dolga bi bila vrsta imen vseh tistih, ki so požrtvovalno hoteli v pomoč pri nesreči in ne bi mogli naštetih vseh akcij trebnjskih gasilcev v teh letih. Sedaj so člani PGD v Trebnjem ob podpori in razumevanju ljudske oblasti usposobljeni in tehnično opremljeni, da lahko takoj in z uspehom priskočijo na pomoč, kjer je nesreča.

Svečanost se je pričela z vajuimi, kjer so sodelovale gasilske čete iz Trebnjega, Nemške vasi in skupina gasilk iz Čateca.

Po vaji je bil svečan mimohod enot, nakar so se vse čete postavile na trgu, kjer se je zbralo tudi večje število prebivalcev. Navzočim sta govorila tov. Pavle Japelj, sekretar OGZ, in poveljnik brigade tov. Franjo Bulc.

Kakor gobe po dežju rastejo na Vidmu pri Krškem nove stanovanjske hiše. Medtem ko »Pionirjevci« ob Savi poleg prejšnje Celuloze gradijo največjo tovarno rotacijskega papirja na Balkanu, pripravljajo hkrati stanovanjsko naselje na sončnem pobočju nad Vidmom. Vse kaže, da bo Videm kmalu postal važno delavsko središče spodnjega Posavja. DPD »Svoboda« na Vidmu že ima načrt za gradnjo velikega kulturnega doma v izmeri 48 x 25 m v osnovni ploskvi. V domu bo imela gledališka dvorana približno 450 sedežev, čitalnica pa 100 sedežev; v domu bodo dobili prostore tudi orkester, pevci, godba, klubi, Zveza borcev, sindikalni svet, mladina in druge organizacije. Predvidevajo, da bo stal novi kulturni dom okrog 100 milijonov dinarjev; ko bo zgrajen, bo ena najlepših in najpomembnejših stavb v Posavju.

Drobne iz Šentjerneja

Pogled na Sentjerneju, v ospredju del hipodroma

UCITELJSKO ZBOROVANJE V OREHOVCIH PRI SENTJERNEJU

Zadnjega sestanka v letošnjem šolskem letu se je udeležilo 43 članov učiteljskega društva, podpredsednik Sentjerneja, učiteljstvo prisostvovalo odličnemu nastopu tovarnišice Anice Misson, ki je nazorno pokazala delo v I. razredu osnovne šole. Nato je tov. Marijeta Hostnik iz Bele cerkve podala zelo lep politični predlog. Tov. predmetna učiteljica Marinčeva iz Sentjerneja in ravnanja tov. Slatenek iz Smarjete sta pa tolv tov. Slatenek iz Smarjete sta pogovorila o načinu podajanja priložnosti v zvezi z razvojno teorijo.

Na koncu je še tov. predsednica Tončka Škabelcova poročala o navdilih za konec šolskega leta in drugih aktualnih zadevah.

Smaljšani napravili perišče. Večje perišče je predvideno sredi vasi.

Pa še nekaj moram povedati: Vremenska katastrofa v Celju je globoko ganila našo šolska mladino, ki je sklenila, da bo zbiral prispevke, da bodo naši prizadeti bratje in sestri videli, kako je tudi nam hudo.

Vajenka šola nas je zopet razveselila z igro Antona Ingoliča Mladina, ki jo je nastudiral tovarniški učiteljica Tončka Škabelcova.

Pred kratkim je bil sestanek članov zmoletske zadrage, ki so razpravljali o socialnem zavarovanju. Kakor so vsi to akcijo pozdravili, vendar niso prišli do pravega zaključka. Čeprav je tov. direktor Poličerina temeljito razložil pomen in način zavarovanja. Upam, da v tej zadevi še ni padla zadnja beseda.

Kaj premore kolektivno delo, je pokazala temeljita popravna mesta profi Smaljšij vasi. Občina je nakazala prispevek za nabavo materiala, delo pa so dobro opravili vaščani sami. S podporo občine so si vaščani Sentjerneja na »Gornjem koncu« in

Okrožno sodišče v Mariboru je obravnavalo v preteklih dneh zopet primer gospodarskega kriminala, ko so se zagovarjali prer sodiščem zaradi obrtnih goljufij, ponarejanja listin, poneverb, lemanja in dajanja podkupnine ter malomarnega poslovanja. Mar. tin Horvat, šef železniške delavnice v Ptuj, Edvard Hojnik, poslovodja trg. podjetja Železarna v Ptuj, Janez Bedžuh, šef skladišča železniških delavnic v Ptuj, Franc Kljun, upravnik podružnice Odpada v Ptuj in Elizabeta Golob, namestnica pri Odpadu Iz občine je bilo razvidno, da je Janez Bedžuh z ostalimi soobtoženci goljufal tako, da je za sindikalno podružnico železniških delavnic v Ptuj prodajal staro železo Odpadu, kjer pa sta upravnik Kljun in knjigovodkinja Golobova izstavljal po dva obrabna, omega »višji« cenami, ki ga je Bedžuh dobil plačanega, drugega pa s nižjimi cenami, ki ga je predložil sindikalni podružnici. Na ta način ustvarjeno razliko v znesku preko 200 tisoč din pa so si medsebojno razdelili.

Janez Bedžuh se je moral zagovarjati skupno s Martinom Horvatom zaradi tatvine raznih predmetov iz železniškega skladišča v približni vrednosti 246.000 din; to predmeto je Horvat potreboval za gradnjo avto hiše.

Dalje sta bila Janez Bedžuh in Martin Horvat obtožena, da sta napeljala Edvarda Hojnika h temu, da je začel izstavljal lažne račune in v njih zviševal cene prodanega blaga. Končno je bil Edvard Hojnik še obtožen, da je z izredno malomarnostjo, nevestnim in lahkomišelnim poslovanjem povzročil v svojem podjetju Železarna v Ptuj primanjkljaj okrog četrtilijona din.

Na glavni obravnavi so obtoženci krivdo v svojem priznali, odgovornost pa so svrtaali drug na drugega. Po dvehdnevni obravnavi je bil obsojen Martin Horvat na 2 leti in 1 mesec strogega zapor, Janez Bedžuh na 3 leta, Edvard Hojnik na 1 leto, Franc Kljun na 2 leti in 2 meseca, Elizabeta Golob pa na 1 leto strogega zapor.

Sleparska blagajničarka

Zofka Garnež je bila zaposlena pri lesnem industrijskem podjetju v Slovencem Gradcu kot blagajničarka. Raznim kupcem je izstavljala blagajnične notrdila za kasiran denar, kopije teh potrdil pa je unčela in denarja ni odvajala v blagajno podjetja. S tem denarjem si je kupovala najrazličnejše predmete. Od februarja leta 1953 pa do konca leta 1953 je v približno 40 primerih poneverila na škodo podjetja približno 400.000 din. Na glavni obravnavi pred Okrožnim sodiščem v Mariboru je Garneževa trdila, da bi to vseota ne mogla poneveriti, če bi podjetje poslovalo v redu in če bi v podjetju bila primerna kontrola. Sodišče pa seveda tega zagovora ni moglo upoštevati, Garnežovo je obsodilo na štiri leta strogega zapor.

Narasel potok je odnesel rudarja

Dne 4. junija je Sraski potok blizu Preraj zelo narasel. 80-letni rudar Franc Rokina, ki se je vračal z dela, ni videl, kje je ostan, in je začel pregledovati v vodi, ki ga je odnesla. Našli so ga blizu Ravn ob drugi roki Meže, v katero se ta potok izliva.

IZ SAVE SO POTEGNILI NEZNANCA

Pri Hrastniku so 5. junija popolnoma potegnili iz Save neznano močno truplo. Utopilonec je bil star približno 45 let, srednje postave, obličje v rjave blase in črn sukničji redki belimi striami. Zdravniki menijo, da je bilo truplo v vodi do 5 dni.

PRI DELU JE UTONIL V DRAVI

V Dravi je 5. junija utonil šofer Anton Sveško star 40 let, iz Mihovca zaposlen pri Vodni upravi Ptuj. Ravnatelj se je čez Dravo s čolnom z lokalno drugo delavcem, ko so nastopil čoln. Pred ptujskim bera žica, ki je na niso videli, ker je pokrivala narasla voda čoln je zadel vanjo in se obrvnil. Delavec sta se s plavanjem rešila Svetko pa ni znal plavati in je utonil.

SMRT V PLANINAH

V Kamniških planinah so 6. junija našli truplo 24-letnega študenta ekonomske Šole v Branku iz Ljubljane. Šnoj je šel z dvema prijateljema na Okrošelj. Dne 4. junija so se našli v Okrošlju proti Čoljovi koči.

Tatvine, poneverbe in goljufije v Ptuj

Okrožno sodišče v Mariboru je obravnavalo v preteklih dneh zopet primer gospodarskega kriminala, ko so se zagovarjali prer sodiščem zaradi obrtnih goljufij, ponarejanja listin, poneverb, lemanja in dajanja podkupnine ter malomarnega poslovanja. Mar. tin Horvat, šef železniške delavnice v Ptuj, Edvard Hojnik, poslovodja trg. podjetja Železarna v Ptuj, Janez Bedžuh, šef skladišča železniških delavnic v Ptuj, Franc Kljun, upravnik podružnice Odpada v Ptuj in Elizabeta Golob, namestnica pri Odpadu Iz občine je bilo razvidno, da je Janez Bedžuh z ostalimi soobtoženci goljufal tako, da je za sindikalno podružnico železniških delavnic v Ptuj prodajal staro železo Odpadu, kjer pa sta upravnik Kljun in knjigovodkinja Golobova izstavljal po dva obrabna, omega »višji« cenami, ki ga je Bedžuh dobil plačanega, drugega pa s nižjimi cenami, ki ga je predložil sindikalni podružnici. Na ta način ustvarjeno razliko v znesku preko 200 tisoč din pa so si medsebojno razdelili.

Janez Bedžuh se je moral zagovarjati skupno s Martinom Horvatom zaradi tatvine raznih predmetov iz železniškega skladišča v približni vrednosti 246.000 din; to predmeto je Horvat potreboval za gradnjo avto hiše.

Dalje sta bila Janez Bedžuh in Martin Horvat obtožena, da sta napeljala Edvarda Hojnika h temu, da je začel izstavljal lažne račune in v njih zviševal cene prodanega blaga. Končno je bil Edvard Hojnik še obtožen, da je z izredno malomarnostjo, nevestnim in lahkomišelnim poslovanjem povzročil v svojem podjetju Železarna v Ptuj primanjkljaj okrog četrtilijona din.

Na glavni obravnavi so obtoženci krivdo v svojem priznali, odgovornost pa so svrtaali drug na drugega. Po dvehdnevni obravnavi je bil obsojen Martin Horvat na 2 leti in 1 mesec strogega zapor, Janez Bedžuh na 3 leta, Edvard Hojnik na 1 leto, Franc Kljun na 2 leti in 2 meseca, Elizabeta Golob pa na 1 leto strogega zapor.

ALI SE BODO TAKŠNI LJUDJE POBOLJŠALI?

Na glavni razpravi so zanikali, kar so izjavili v preiskovalnem zaporu, češ da takrat niso utegnili seštetiti — Alojz Vogrinc je obrekoval preiskovalca, češ da ga je s slabim ravnanjem prisilil k izjavi

V ponedeljek popoldne je bila zaključena obravnavna proti skupini tatov v mariborski tekstilni tovarni in predprodajalcem pokradenega blaga. Osobda bo izročena v potek.

Stiridnevna razprava je pokazala, kakor je poudaril javni tožilec v zaključni besedi, da so vsi obtoženci zakriveno zankali, kolikor so le mogli. Prekupilci, ki so razpečavali pokradeno blago, so hoteli količino prevzetega blaga simbolj znati. Večini tatov je to prišlo prav in so začeli spreminjati svoja priznanja, češ da prej niso računali, koliko blaga so odnesli iz tovarne; če pa njihovi odjemalci trdijo tako, že mora biti tako. V knjigovodstvu pa ni mogoče točno ugotoviti, koliko blaga je bilo pokradenega, ker je kontrola na tekstilnim blagom mnogo težja kot pri drugem blagu.

Prav zaradi tega in pa ker so se tatvine močno razpisle tudi v drugih tekstilnih tovarnah v Mariboru ter se nadaljujejo — pred dnevi so prijeli novega prekupilca, ko je prevažal večjo količino pokradenega tekstilnega blaga — je javni tožilec zahteval strogo kazen za vse obtožence, da bi to odpravili. Pri obsodbi ne more biti edino merilo količina pokradenega blaga, ker je ni mogoče točno ugotoviti. Tatovi manjših količin bi tudi pokradili še več, če jih ne bi tako kmalu odkrili. Tudi med tatovi in prekupilci ni mogoče delati posebnih razlik — razprava je pokazala, da so nekateri prekupilci valoi likali tatove, ki bi jih preskrbovali s cenanim blagom Tatvine so se tako močno razširile zaradi pri ložnosti in pohlepa po lahkem zaslužku.

Drugi prijeli mu je povedal, da je pokradel 2700 do 3000 m tekstilnega blaga. Hojnik je tudi izpovedal, da Vogrince ni mogel siliti, da bi ne gova lena jokala, ker ni bila v drugi celici od njiju, temveč, kolikor mu je znano, v pot. Izpovedal je še več drugih stvari, ki so zanikale Vogrinceve trditve.

Druga priča, ki naj bi bila navzoča, ko so Vogrince izsiljevali in mučili je izjavila, da ni bila navzoča pri nobenem zaslišanju. Tudi Vogrince je priznal, da je ne pozna.

Vogrince je tudi trdil, da je o mučenju povedal predsedniku Okrožnega sodišča v Mariboru, ki je večkrat nadzoroval preiskovalni zapor. Tudi predsednik sodišča, ki so ga zaslišali kot priča, je moral prav tako kot ostale priča zavrniti Vogrinceve izjave.

SOD KARBIDA JE EKSPLODIRAL

V tovarni sadnih sokov v Celju je 7. junija razneslo sod karbida. Pri tem je bil poškodovan Frano Čovdar, delavec v podjetju, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico.

STRELA JE UDARILA V GOSPODARSKO POSLOPJE

V Slivnici v ocelnem okraju je udarila 7. junija popoldne strela v gospodarsko poslopje Jožeta Golša. Z gospodarskim poslopijem je pogorela tudi hiša.

OGENJ JE UPEPELIL TRI GOSPODARSKA POSLOPJA

V vasi Pongre v ptujkem okraju je prišla 4. junija popoldne goreti hiša Franca Horvata. Ogenj se je razširil še na sosednja gospodarska poslopja, in sicer Antona Bera na Jernjeva Vnaka. Z vsemi tremi gospodarskimi poslopiji je pogorelo tudi orodje in vozovi. Tudi nekaj izvine je pogorelo, ker je niso mogli rešiti. Skupne škode je več kot za 5 milijone din.

VSE PRICE SO GA POSTAVILE NA LAZ

Alojz Vogrince je hotel zmanjšati krivdo s izgovorom, da je preiskovalce ščitil njegovo priznanje da je ukradel 1700 m tekstilnega blaga, in da ga je hudo potrljo, ko je silil svoje leno vso noč jokati.

Od vsepovsod

V nedeljo je bil na letnem telovadšču TD »Partizan« v Škofji Loki telovadni nastop Odbojkarški turnir je bil že prejšnji dan; sodelovale so ekipe iz Kranja, Jesenje, Ljubljane in Škofje Loke. V nedeljo so tekovali korakali po mestnih ulicah z godbo JLA, popoldne pa je bil telovadni nastop v prostih vajah, vajah s palicami, obročki, na orodju in drugem.

Vse šole Litije in okolice imajo en dan v mesecu na razpoljo za fizikurno izlobo in pohode. Nekateri šole izkoristijo ta dan za obisk krajev, ki so manj iz narodnoosvobodilne borbe. Tako je mladina osnovne šole na Savi pri Litiji obiskala nekdanjo partizansko tiskarno v Cirkužu. Prav bi bilo, če bi tudi druge šole po Sloveniji izkoristile en dan v mesecu za obisk takih krajev.

Kmetijsko gospodarstvo Dravnja v mariborskem okraju je usmerilo dejavnost v sadjarstvo in živinorejo. Okoli dva milijona dinarjev investicije kredita so porabili za obnovo velikega hleva. Zgraditi namerjajo večji hlev in preurediti nadaljnje tri za 150 glav goveje švine.

Zrebanje obveznic II. ljudskega posojila

Obveznice, ki imajo eno izmed naslednjih števil, so amortizirane v vseh serijah:	1567 1356 1105 1605 1901 1125 1991 1088 1266 1359 2700 2792 2859 2949 2126 2939 2265 2329 2557 2603 2338 2405 2284 2211 2216 3759 3311 3016 3564 3141 3702 3874 3715 3715 3712 3973 3319 3767 3881 3505 3706 3084 3529 3024 3780 3066 3182 4081 4674 4770 4003 4421 4658 4712 4746 4505 4391 4288 4583 4140 4050 4661 4317 4114 4575 4655 4572 4300 4978 5316 5149 5160 5873 5565 5511 5443 5445 5750 5078 5291 5737 5882 5979 5471 6501 6383 6288 6564 6136 6555 6561 6329 6174 6510 6212 6648 899 282 257 128 268 421 742 1804 1338 1923 1952 1742 1723 1729 1482 1886 1935 1232 1927 1027 1059 1877 1912 1055 1890 1335 1682 1509 1889 1445 1592 2533 2366 2956 2401 2186 2243 2537 2037 2673 2071 2447 2791 2600 2087 2005 2128 2748 2518 2247 2730 2678 2770 3756 3484 3727 3436 5929 3674 3598 3633 3486 3944 3544 3902 3240 3818 3255 3299 3668 3504 3186 3741 3037 4460 4359 4502 4856 4997 4277 4858 4418 4428 4225 4255 4325 4958 4828 4035 4870 4167 4454 4431 5898 5738 5261 5918 5981 5490 5498 5957 5220 5680 5857 5885 5968 5393 5125 6572 6563 6398 6508 6162 532 527 66 946 414 575 795 132 725 13 640 179 496 1224 1003 1392 1702 1634 1478 1430 1684 1061 1615 1499 1257 1333 2277 2909 2683 2613 2836 2869 2934 2666 2544 2577 2735 2056 2493 2955 2997 3795 3559 3368 3524 3681 3839 4004 4843 4194 4849 4753 4028 4168 4134 4120 4368 4293 4478 4965 4021 4314 4579 4937 4426 4791 4190 4882 4304 4660 4929 5257 5326 5410 5385 5576 5617 5407 5829 5930 5578 5708 5656 5121 5478 5005 5438 5647 5439 5524 5507 5742 6536 6180 6208 6277.
Obveznice, ki imajo eno izmed naslednjih števil v vseh serijah, so zadele 2000 din:	83 365 565 699 805.
Obveznice, ki imajo številko 412 v vseh neparnih serijah, so zadele dobitke 5000 din.	
Obveznice, ki imajo številko 961 v naslednjih serijah, so zadele 10.000 din:	16 27 71 100 135 399 445 444 553 617 798 772 827 882 891 1295 1075 1461 1349 1023 1289 1929 1761 1342 1712 1097 2720 2173 2005 2488 2733 2115 2026 2342 3863 3831 3900 3688 3502 3387 3977 3052 3613 3999 3307 3134 3684 4990 4294 4825 4863 4765 5206 5533 5865 5715 5201 5657 5608 5217 5458 5474 6357 6626 6443 4509 4239 4278 4116 4547 4594 4796 844 838 30 642 688 162 191 697 404 411 324 911 294 213 646 1829 1572 1811 1313 1062 1365 1104 1177 1623 1472 1802 1940 1491 2387 2149 2988 2227 2951 2814 2041 2821 2253 2679 3725 3383 3853 3003 3418 3815 3590 3976 3591 3032 3691 3215 3176 3473 3732 3022 4447 4538 4891 4179 4570 4094 4074 4145 4641 4982 4026 4226 4509 4239 4278 4116 4547 4594 4796 4437 5027 5695 5663 5403 5952 5848 5404 5526 5288 5967 5543 5254 5891 5019 5718 6170 6509 6471 6405 6377 6544 6305 6334 331 546 175 494 878 857 153 124 269 801 15 73 698 579 813 1581 1711 1308 1082 1409 1825
Dve obveznici št. 629 iz serije 4670 in 848 so zadele po 50.000 dinarjev.	
Obveznica št. 599 serije 3075 je zadel 100.000 din.	

PO VREMENSKI KATASTROFI V CELJU IN OKOLICI

SVETLI PRIMERI POŽRTOVALNOSTI IN LJUBEZNI DO SOČLOVEKA

Terenski štabi so prevzeli skrb za neposredno pomoč poplavljenecem

Celje, 8. junija. Za ogroženo prebivalstvo na področju mestne občine Celje so danes kuhali hrano v gostinskih obratih in vojaških poljskih kuhinjah. Stanje se je pa že toliko zboljšalo, da je prizadetim družinam že omogočeno kuhanje pri svojih, znanih in v zasilo uredjenih bivalistihih. Terenski štabi za pomoč poplavljenecem bodo te dni preko mestnega štaba poskrbeli za denarno pomoč, s katero si bodo lahko oškodovani kupili živila in najnujnejšo opremo. Doleg je štab za hrano poskrbel za 2000 obrokov hrane, veliko živil, oblek itd. Iz raznih krajev Slovenije še vedno prihaja pomoč v obliki, ki jo bodo razdeljevali terenski štabi.

Med hudo prizadete prebivalce v poplavljenih krajih okoli Celja je bila danes razdeljena prva vsota po milijona dinarjev pomoči. Ostala pomoč sledi.

NAD 2000 MOBILIZIRANECV IN PRIPADNIKOV JLA ČISTI OPUSTOŠENA PODROČJA

Na ulicah, cestah in v naseljih je danes pridno vihtelo lopate in krampje nad 2000 mobilizirancev in pripadnikov JLA. Na več krajih kopoljeje propuste, da bi se tako čimprej odtokla preostala voda, in odstranjujejo plazove, medtem ko vojniki pridno gradijo nove mostove. V Celju so danes zgradili tri nove mostove, popravljajo pa tudi važen industrijski železniški tir, ki je nujno potreben, da se Tovarna emajlirane posode, Cinkarna, Tovarna organskih barvil in podjetje »Jugopetrol« oskrbijo z nujnimi surovinami. Nedavna povodenj je industrijski tir dobesedno prestavila na bližnje vrtove.

Skoraj v vseh tovarnah delavci še vedno čistijo naprave, medtem ko so v Cinkarni že pričeli segrevati peči za praženje in topljenje. Številni požrtvovalni reševalci bodo odlikovani in nagrajeni. Nič koliko imen požrtvovalnih reševalcev bi lahko našli, ki jih je težko nagraditi za vse, kar so v svoji globoki zavesti storili za varnost ljudi in za družbeno lastnino med nedavno katastrofo. Številni gasilci, pripadniki Ljudske milice, JLA ter drugi državljani so v usodni noči in naslednje dni rešili desetine družin in posameznikov smrti, narodno gospodarstvo pa obvarovali še večje škode.

V Skofji vasi sta delavca Anton Leber in Miroslav Grlic sredi najhujšega naliva zapustila svoje domove in odhitela v Tovarno volnenih odevi v Skofji vasi, kjer sta kmalu jela reševati surovine,

izdelke in nekatere naprave. Medtem ko sta v deroči vodi reševala družbeno lastnino, sta bila njuna domova prepravljena in domala popolnoma uničena. Prav tako se je zgodilo Valentinu Podrgajsu, poveljniku Gasilske čete v Vojniku, ko je reševal ljudska življenja in tujo lastnino. V Vojniku, kjer je voda naredila grozno razdejanje, so tudi Čotej, Savič, Dokler, Poteka, Maver, Novak in miličnika Batistič, Bračič in Rumpf poneli neumorno in požrtvovalno reševali ljudi. Poteka Ernest, upravnik državnega posestva v Vojniku, je iz poplavljenih hlevov rešil večino goveje živine in nekaj svinj.

V nižje ležeči Skofji vasi dajejo ljudje vse priznanje številnim požrtvovalnim reševalcem: Gradišniku, Vrečku, Videčniku, Ravnjaku ter pripadnikom Ljudske milice iz Celja Kolencu in Kočevarju, ki so prav tako reševali številne družine najhujše nesreče — smrti. Naj omenimo še nekaj mladincev — požrtvovalnih obveščevalcev in reševalcev. Franc Molan, učiteljčičnik in Franc Kolar, dimnikarski vajenec, sta se sredi noči vrgla v deročjo vodo in rešila življenje Mariji Koprivec, ki se je že potapljala. Poročnik Pero Pavlovič iz Vojne pošte 6173 je pomagal vzgojiteljici rešiti iz Dečjih jasl

30 malih otrok. Rafko Milošević, poročnik, pa je s skupino vojakov rešil več družin. Številni oficirji in vojniki iz Slandrove in Titove vojašnice so noč in dan reševali in se izpostavljali smrtni nevarnosti, čeprav so tudi njihova bivališča in skladišča bila poplavljenjena.

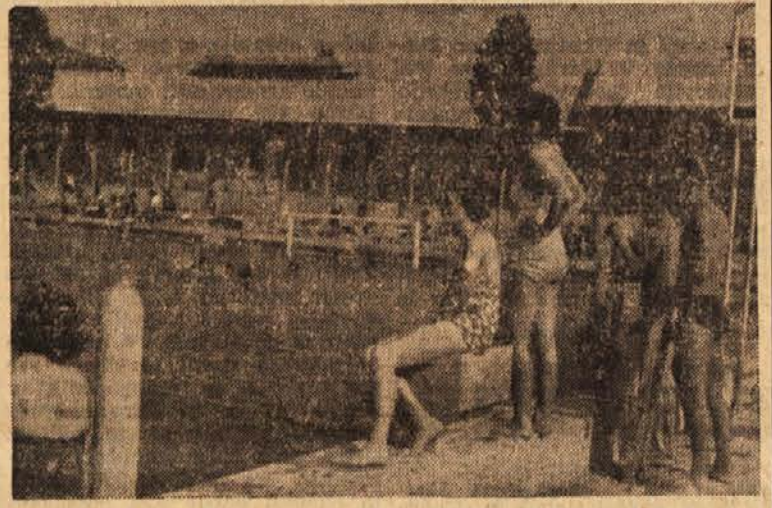
V CELJU PRIMANJKUJE VODE

Čeprav je bilo pred nedavnim veliko padavin, je vendar celjski vodovod v zelo kritičnem stanju. Zmogljivost vodovoda je premanjha spričo velike potrošnje vode v industriji. Številne tovarne še vedno nepretrgoma čistijo z vodo oddele in stroje, za kar porabi veliko vode, ki jo v mestu primanjkuje. S časom se bo tudi to zadovoljivo uredilo.

SVEČAN POGREB DRUŽINE SNEK

Na ljudskem pokopališču v Čretu so danes popoldne na svečan način pokopali petčlansko družino Snek, katera je pri nedavni elementarni nezgodi izgubila življenje. Ob odprtjem grobu so se od proletarske družine v imenu organizacije poslovlili številni govorniki. Pokopa se je udeležilo veliko ljudi, ki so z vencem in cvetjem obložili preminule.

F. K.

Medtem ko povsod v Sloveniji še vedno nagaja slabo, deževno vreme in so naša kopališča skoraj povsod še prazna, je na novem, modernem urejenem kopališču na Vidmu pri Krškem ob vsakem količak lepega vremena nadse živahno. Topla voda v bazenu videmske tovarne celuloze in papirja privablja čedalje več mladih in starih kopalcev. Posebno pozornost so te dni vzbujali najboljše plavalci in vaterpolisti Jugoslavije, ki trenirajo na Vidmu; med njimi so bili tudi Skanata, Trojanovič, Jager, Pandur in drugi. Bazen, ki ima olimpijske mere, je velika pridobitev Posavja, posebno važen pa bo za poživitev igralnega športa v krškem okraju.

Gospodarska razstava v Šentvidu bo revija ustvarjalnosti občine

Od 3. do 12. julija bo v šentvidski osnovni šoli prvič po osvojitvi velike gospodarske razstave, ki bo prikazala obrtniško in industrijsko ustvarjalnost občine. Skupna razstavna površina bo precejšnja, vendar je pripravljajni odbor že zdaj v skrbeh, da bo prostor pretesen. Za sedaj je toliko prijavljenecv, da ne bodo mogli spraviti vseh predmetov pod streho. Prijavljenih je 13 razstavljalcev iz državnega sektorja, med njimi bombažna tkalnica, Tovarna dekorativnih tkanin, SKIP, Telekomunikacije, Sport-oprema, Planica-sport in drugi. Največ se je pa prijavilo privatnih obrtnikov; doslej jih je že 41 in med njimi 23 mizarjev.

Ob tej razstavi bo občinski odbor SZDL izdal posebno število lokalnega časopisa »Naše delo«.

Šentvid je dobil lepo čitalnico

V Šentvidu nad Ljubljano so si vse množične organizacije in društva stalno prizadevale, da bi dobila čitalnico. DPD Svoboda je končno uresničilo to željo s tem, da je v nedeljo, kot uvod v letošnjo proslavo občinskega praznika, odprlo res lepo urejeno in moderno čitalnico in knjižnico v prostorih šentvidskega bloka.

Za to novo kulturno prosvetno

Letos bo dobila marsikatera prekmurska vas elektriko. Po poljih rastejo v ravnih vrstah drogovci, ki jih postavljajo kmetje. Tu in tam so že pozidali tudi transformatorje. Stroški za elektrifikacijo bodo veliki, toda želja po udobnosti in napredku je večja. Prišel je čas, ko si lahko vsaj prekmurci privoščijo boljše razsvetljavo kot je petrolejska. Še več! Vsaka vas si bo lahko postavila min. žago in drugo objekte, ki so bili doslej na ročni pogon. Prekmurci so sklenili, da bodo do proslave Ljudske pravice v vsako še tako zakotno vas napeljali elektriko.

J. Z.

Prezgodaj se je grob odprl...

Ta teden je bivše štajerske borbe in aktiviste presunila žalostna novica, da je smrt iztrgala iz njihove srede tovarišico Pavlo Vrhovec roj. Blagotinšek.

Tovarišica Pavla je bila hči revnih staršev in je že v zgodnji mladosti občutila vso težo kapitalističnega izkoriščanja. Že pred okupacijo je sodelovala v skojevskih akcijah v Sošanju, po okupaciji pa se je že leta 1941 vključila v vrste borcev za osvoboditev in je vzdrževala zvezo med Štajersko in Koroško. V največjem borbenem poletu je bila izdana, nakar jo je Gestapo odpeljal v mariborske zapore, kjer je bila skupno s tovarišico Slavko Klavro obsojena na smrt. Zaradi mladoletnosti je bilo pomilostičeno, toda čakalo jo je trpljenje v taborišču Auschwitz, kjer je ostala do osvoboditve. Kljub trpljenju pa njena delavnost ni popustila. Neustrašeno je delovala med svojimi tovarišicami v taborišču ter je dvigala zavest in vzbujala upanje v svobodo.

Po osvoboditvi je takoj prišla za delo. Toda njeno zdrav-

Nenavadna modna revija v Kamniku

V petek zvečer je bila v Kamniku nenavadna modna revija, na kateri niso nastopali manekini s oblikami kakor poznane izdelovalnice oblik ali voblačarice, temveč so nastopali členi občinske stroke vajenskih šol iz Kamnika, Domžal in Mengša. To je bila gotovo prva prireditelj v vrste v naši domovini, zatvo je vzbudila veliko zanimanje med kamniškimi občani. Dosejal smo videli izdelke naših vajencev le na šolskih razstavah ob koncu šolskega leta, to pot pa so valenoli iz vseh treh šol kamniškega okoliša nastopili kot manekini in pokazali izdelke, ki so jih napravili zase v mestnih šivalnicah ali pa pri svojih mojstrih. Nastopili so učenci vseh treh letnikov. Največ je bilo seveda deklet, ki so pokazale vse vrste obleke od domače halje in športne obleke do elegantnih plaščev. Vsa oblačila so bila solidno izdelana, po barvah in krojih v skladu z najnovejšo modo. Nastop obrtne vajenske mladine je bil neprijeten, skromen in priročen, zato tudi občinstvo ni varčevalo s priznanjem in pohvalo.

Z

stveno stanje se je kmalu poslabšalo, zato je odšla v zdravilišče Topolšičico. Komaj se je zdravstveno nekoliko opomogla, jo že vidimo spet v množičnih organizacijah kot neumorno delavko pri graditvi socializma. Toda kal boleznij, ki se je zajedla vanjo v taborišču, se je čedalje nevarneje razraščala v njenem telesu. In tako je morala v najlepših letih, stara komaj 29 let, za vedno zatisniti oči...

Tovarišica Pavla je svetla lik aktivistke in borke, ki se je začela tako rekoč že v otroških letih boriti za boljše življenje delovnega ljudstva. Bila je nosilka spomenice 1941 in 100-odstotni vojni invalid. Kdor jo je poznal, jo bo ohranil v toplem spominu.

Mešani pevski zbor višje gimnazije iz Ajdovščine je preteklo soboto zvečer priredil v Novi Gorici koncert slovenskih narodnih umetnih in partizanskih pesmi. Sedeset mladih pevcev in pevke je pod vodstvom profesorja Geneta Matičiča zapel 18 pesmi raznih avtorjev. Le žal, da se na koncert prišlo komaj nekaj desetina ljudi, ker je večina odšla na Štjak oziroma nedeljski obisk k sorodnikom in svo. cem.

M. D.

KULTURNI OBZORNIK

Ob stoletnici slovenske šole pri Sv. Ivanu v Trstu

Zgodovina tržaškega slovenstva in njegov boj za obstanek se točno odraža v zgodovini, v razvoju šolstva v Trstu ter v njegovi ožji in širši okolici. To dejstvo nam stopa živo pred oči prav ob jubilejih slovenskega šolstva na Tržaškem. Letos praznuje slovenska osnovna šola pri Sv. Ivanu stoletnico svojega obstoja, šola na Katinari pa celo stopt-desetletnico.

Pred sto leti in nazaj, v početkih preteklega stoletja so bila sedanja tržaška predmestja Barkovlje, Rojan, Sv. Ivan in Škedenj še podeželje, s izključno slovenskim prebivalstvom. Zato so se v tržaških okoliških vaseh in v sedanjih predmestjih pojavile najprvo slovenske osnovne šole, in sicer: na Opčinah 1798, na Katinari 1804, v Barkovljah in Bazovici 1805, v Škedenju 1827, na Proseku 1828, v Križu pri Trstu 1845, pri Sv. Ivanu 1854, v Rojanu 1862, pri Lovcu (nad Roccolom) 1867, v Trebčah 1868.

Nasprotno pa se kaže pomembnost slovenskega življa v samem središču mesta v pogojih razpisov za učiteljsko mesto za šolo v ulici Aquedotto z dne 4. marca 1850, ko se je za dosego imenovanja zahtevalo tudi znanje slovenskega jezika in je pod vplivom idej marčne revolucije tržaški mestni magistrat z razpisom iz leta 1848 najvil odprtje normalke v Starem mestu s slovenskim učnim jezikom.

Italijansko šolstvo se v tržaških predmestjih pojavi zelo pozno, šole v času, ko so se v italijanskem meščanstvu razvile prve tendence po imperialističnem osvajanju.

Pojav italijanskih šol v tržaških predmestjih smemo le v zelo neznanji meri pripisati urbanizaciji, to je širjenju mesta v okolico; bolj moramo upoštevati načrtno in dirigirano akcijo narodnostne asimilacije. Italijanski razredi, odnosno šole so v predmestjih pojavile najprej leta 1880-81 v Rojanu, leta 1887 v Škedenju, v šolskem letu 1888-89 v Barkovljah in komaj v šolskem letu 1907-8, torej šele 58 let po ustanovitvi slovenske šole, pri Sv. Ivanu. V zgornji tržaški okolici pa ni bilo italijanskih šol vse do uveljavljanja fašistične Gentilejeve reforme, ki je zatrla vse slovensko šolstvo v Slovenskem Primorju in vse hrvaško v Istri.

Italijanske šole v tržaških predmestjih so nastajale v dobi, ko so si slovenski starši v središču mesta zaman prizadevali, da bi tudi v mestu dobili slovensko šolo.

Izrazito raznarodovalno funkcijo italijanske šole ne priznava le objektivni Angelo Vivante, ki zatrjuje v svoji študiji »L'irredentismo adriatico«, da »La Lega (mišljena je raznarodovalna šolska družba »Lega Nazionale) lotta per condurre fanatici di fondo etnico slavo attraverso la scuola, a una coscienza italiana« (Lega si prizadeva priversti preko šole otroke slovenskega etniškega pokolenja do italijanske zavesti.)

Enako priznanje izreka italijanski šol tudi znani tržaški irredentisti Ruggero Timons, ki pravi v nekem svojem članku (od 8. januarja 1914), da je le italijanska šola ohranila italijanstvo Trata z asimilacijo slovenskega življa.

V dokumentaciji zgoraj navedeni citatov, ki izvirajo vsekakor iz neslovenskih virov in jim že zato ni mogoče odčitati tendenčnosti, naj navedemo le en sam konkreten primer. V tržaški »Edinosti« od 1. novembra 1892 poročajo o narodnostni pripadnosti učencev italijanske šole v Rojanu: V šolskem letu 1892-93 je obiskovalo prvi italijanski razred v Rojanu 30 otrok. V 24 družinah je bil občevalni jezik slovenski in le v šestih je bil občevalni jezik italijanski, toda tudi za te družine je bilo ugotovljeno, da so bili starši po večini slovenskega pokolenja.

Ogledno si isti, t. j. rajonski šolski okoliš še mnogo kasneje, t. j. ob ljudskem štetju 1910, ko so v Rojanu našli od celokupnega števila prebivalcev avstrijskega državljanstva 68,42 % Slovencev, a Italijanov le 27 %. Kljub temu razmerju pa je razmerje učencev na osnovnih šolah v tem letu znašalo le 51,71 % učencev

slovenske in kar 48,28 % učencev italijanske šole.

Raznarodovalno vlogo italijanske šole v tržaškem predmestju nam kaže naslednja statistika, ki se nanaša na šole v Barkovljah, Rojanu, pri Sv. Ivanu in v Škedenju.

Šolsko leto	Slovenskih učencev	Italijanskih učencev
1881-82	90,06 %	9,94 %
1891-92	75,98 %	24,02 %
1901-02	68,40 %	31,60 %
1911-12	57,56 %	42,44 %

Na prelomu našega stoletja pa se je položaj slovenskega ljudstva v Trstu vendar spremenil na bolje. Z razvojem gospodarske moči tržaških Slovencev in z rastjo njihove kulturne in prosvetne dejavnosti se je utrdila narodna zavest. Desetletja se je vodila borba za ustanovitev slovenskih javnih šol v središču mesta, toda Avetrija je prej razpadla, preden je avstrijsko ministarstvo za uk in bogocastje rošilo utemeljeno in večkrat ponovljeno prošnjo za slovenske šole v mestu. Slovenci pa niso čakali na milost tržaške irredentistične gospode in njihovih podpornikov cesarske vlade na Dunaju, temveč so ustanovili v mestu privatno šolstvo, ki ga je s pomočjo vsega slovenskega naroda vzdrževala Družba sv. Cirila in Metoda. To šolstvo se je naglo razvijalo in krepko paraliziralo asimilacijsko delovanje italijanskih šol, saj je v zadnjem šolskem letu pred prvo svetovno vojno presegle 2000 učencev, kar je znašalo celo tretjino vseh slovenskih učencev v območju tržaške občine.

Najprej liberalna, potem pa še fašistična Italija sta zavrla in končno popolnoma uničili slovensko šolstvo. Nad dvajset let so bili tržaški Slovenci brez šol. Deloma že med narodnosvobodilno borbo, popolnoma pa po zmagi nad fašizmom je bilo slovensko šolstvo na Tržaškem obnovljeno in izpopolnjeno. Zal pa ni naše šolstvo po krivdi Zaveznika vojaške uprave dobilo niti stalnosti, niti enakopravnega položaja s italijanskim. Zaveznika vojaška uprava je prezrla, da je mogoče izvesti pravilno reparacijo Slovincem za fašistična nasilja z enostavnim razveljavljenjem 17. člena fašističnega šolskega zakona št. 2185 z dne 1. oktobra 1923. V Nemčiji, po vsej Evropi

Nosilci partizanske pesmi

Ob 10-letnici Invalidske pevskega zbora v Ljubljani

Ljubljana, 7. junija. Invalidski pevski zbor v Ljubljani, nosilec žive partizanske pesmi v Sloveniji, proslavlja te dni 10-letnico svoje obstoja. Pod vodstvom prof. Radovana Gobca se že dalj časa pripravljajo na celovečerni koncert borbene in partizanske pesmi, ki bo v petek 11. junija v ljubljanski Filharmoniji.

Razvojna pot tega zbora je zelo

Ljubljanska opera v Celovcu

Celovec, 8. junija. Člani ljubljanske Opere in baleta, ki se v okviru kulturne izmenjave med Jugoslavijo in Avstrijo mude v Celovcu, so izvedli Suttermeisterovo opero »Romeo in Julija«, Rossinijevega »Seviljskega brivca« in baletni večer. Slovenske umetnike je občinstvo zelo prisrčno pozdravilo.

Na svečani večerji, ki jo njim na čast priredila pokrajinska vlada, je bilo mnogo kulturnih delavcev Koroške. Ob tej priložnosti je deželni glavar Wedening toplo pozdravil jugoslovanske goste in poudaril, da je kulturno sodelovanje med Slovenijo in Koroško, ki se je začelo pred štirimi leti, prispevalo h krepitvi prijateljstva med Avstrijo in Jugoslavijo.

Stoti koncert MKUD „Kajuh“

MKUD »Kajuh« iz Ljubljane bo priredil s svojim harmonikarskim orkestrom nočjo ob osmih v Filharmoniji svoj stoti samostojni koncert.

V svojem osemletnem delovanju s ustanovitve je vzgojil vrsto novih kadrov in dopolnil njihovo kulturo na tem področju v toliki meri, da zasluži našo pozornost. Kajuhovi harmonikarji so nastopali v kulturnih oddelkih Nove Gorice, Pesnice sodelovali so pri nestetih manifestacijah in patriotskih prireditvah. Medtem so z vztrajnimi vajami vsa časa izpopolnjevali svoj program pod vodstvom prof. Janeza Kuharja in postopoma prešli od partizanskih

in tudi v Trstu so zavezniški razveljavili vse rasistične zakone in s tem odpravili diskriminacijo Židov, ki jim je bila poravnana tudi materialna in materialna škoda; le za tržaške in primorske Slovence to ni bilo mogoče. Tako so Angloamerikanci ustanovili slovenske šole s celotno z navadno upravno okrožnico (okrožnica št. 8 z dne 8. oktobra 1945) in jo šole 8. novembra 1947 zamenjali z ukazom št. 18. Toda tudi ta ukaz ni dal slovenski šoli stalnosti. Vrh vsega pa je to nestalno šolstvo, ki ne daje nobene stalnosti niti nameščenim učiteljem in profesorjem, podrejeno italijanski šolski oblasti, v kateri imajo odločilno besedo ljudje, ki pripadajo italijanskim irredentističnim krogom, isti ljudje, ki so pred tridesetimi leti sodelovali s fašizmom pri uničevanju slovenskega šolstva.

Ob takem položaju slovenske šole in v epločnem položaju tržaških Slovencev, ki so po zaslugi Zaveznika vojaške uprave podvrženi moralnemu in materialnemu pritisku italijanske irredentistične buržoazije, je italijanska šola sopot postala v veliki meri instrument narodnostne asimilacije in zato ne opravlja slovenske šole v Trstu le svojega prosvetnega poslanstva, temveč ima tudi narodno-obrambni pomen.

Tudi slovenska šola pri Sv. Ivanu, ki praznuje leto stoletnico svojega obstoja, pomeni postojanko tržaškega slovenstva. Boj za obstanek svetovlanskih Slovencev je tožak; saj se je Sv. Ivan narodnostno močno izpremenil tudi s močno imigracijo italijanskega življa, ki ima pred domačini vse privilegije: domačinij nimajo za svoje prosvetno in politično življenje niti enega prostora, medtem ko se tuji element tudi po zaslugi angleškega guvernerja generala Winterona šopri v našem Narodnem domu, ki ga je pravim lastnikom odvzel fašizem.

Svetovlanci in z njimi ostali tržaški Slovenci se pripravljajo na proslavo pomembnega prosvetnega jubileja: s to proslavo hočejo manifestirati življenjsko silo slovenskega rodu na Tržaškem, v njo hočejo ponovno postaviti zahtevo po enakopravnosti slovenske šole, kateri pa mora slediti odprava diskriminacije Slovencev na vseh področjih gospodarskega, socialnega in kulturnoprosvetnega življenja.

D. L.

POPRAVEK UREDNISTVA

V recenziji tretjega zvezka »Naše sodobnosti«, ki smo je objavili v »Verašnjih številkah«, je nekaj nedostopno, točnejši nekaterih prispevkov, posebno velja to za članek Dušana Pirjeveca, ki je svoje pripombe k Razgovoru s Stefko Lucifrijevo Marje Gorstnikove podal drugič, kot je to formulirano v recenziji.

K. M.

NAŠIM MLADIM BRALCEM

JOZE PAHOR

Luc piše domov

Dragi starši! Pri stricu je kratak čas, zato nisem utegnil pisati, dokler ni nastopila teta. Zdej pišem, lma mo zbirko domačih živali, šest kokoši, petelinčka »Petra«, mačko, ki je stročji fižol, debelega pujsa in kozlička. Tega ima stric le na stanovanju in ni njegovo. Glavno vlogo v živalskem gledališču igra petelinček »Peter«, ki rad lovi po kuhinji muhe. Zaletava se in poganja v zrak, zato je včeraj padel v korito in se učil plavati. Mačka mu je kar privoščila, ker ga ne mara. »Peter« je namreč gromozansko požrešen in nima nikdar zadosti. Kadar dobi mačka kosček mesa, ga mora pojesti naskrivaj. Če »Peter« opazi, plane nad njo in ji vse zapleni. Mačka je pa tako malodušna, da se niti ne brani, le srdito gleda za razbojnikom požeruhom, ko odkoraca drugam.

To lahko naredite sami

Vzemite v roke kos barvastega papirja in ga prepognite na pol. Nato narišite na eni strani tak vzorec, kot ga vam prikazuje skica, ali pa si ga izmislite sami. Ko boste narisali vzorec, ga izrežite in razprostrite papir. Boste videli, kako lep lik ste izrezali!

Ko se boste naučili dobro izrezovati, si nabavite debelejši papir ali lepenko, seveda v različnih barvah in izrežite različne like. Lahko pa tudi bel papir, oziroma lepenko sami pobarvate

z vodenimi, ali pa s suhimi barvicami. Ko boste meli več takih sličic, si boste lahko naredili album. Le tega boste pa podarili mami ali atu ali komur koli za rojstni dan. Boste videli, kako veseli bodo vašega darila in pa tega, da ste tako spretni.

PRAVICA

Neki pek je kupoval vsak dan pri istem kmetu kilogram sira. Nekoč je opazil, da sir ne tehtata natančno kilogram, ampak da ga je nekaj manj. Tako je bilo naslednji dan in še tretji. Pek se je razjezil in tožil kmeta. Sodnik je poklical kmeta in ga vprašal: »Imaš doma tehtnico?«

»Cisto preprosto,« začne kmet. »Ker je tale mož kupil pri meni vsak dan kilogram sira, sem tudi jaz pri njemu kupoval po kilogram kruha. Ker nisem imel uteži, sem vedno na eno stran tehtnice položil kruh, ko sem tehtal sir. Tako sem vedno delal. Če sira ni bilo točno kilogram, nisem kriv jaz, ampak on, ker

»Imam gospod!« odgovori kmet. »In imaš doma uteži?« vprašuje dalje sodnik. »Ne, gospod, teh pa nimam!« »Kako potem tehtas sir, če nimaš uteži?« jezno vpraša sodnik.

njegov kruh ni tehtal točno kilogram. Kakor je on meni tehtal kruh, tako sem jaz njemu sir. Sodnik je kmeta oprostil, pek pa je v bodoče bolj pazil, da mu kruh ni tehtal manj kot kilogram.

ždi in premišlja. Pa bi jo bil kmalu izkupil. Ko se je bil spet tako zamislil vrh klad, mu je spodrsnilo; klada se je zamajala in podrla še druge. Kozliček se je nekoliko svobode. Ves srečen je, če mu odprem hlev. Kar ne ve, kako bi se mi lepše zahvalil. Ko vidi, kakšno veselje vlada na dvorišču, prime tudi njega. Pokoži kugi, pazi, da ne boš ob kokoših! In je še svetoval, kako naj prepreči okuženje. Najbolj pomaga žganje, je dejal, le kljun je treba z njim namazati kurj. Teta je ubogala in namazala kljun tistj dozdevnj bolnici kurj in vsem drugim, s »Petrom« vred. Da ste videli, kako so začele kure motoviliti po dvorišču! Posebno »Peter« se je zapletal, še zvrnilo ga je, da se dolgo ni mogel pobrati. »To mora pomagati!« je dejal stric in teta je drugo jutro spet namazala vs kljune z žganjem. Kure so bile kar zadovoljne in so se motak po dvorišču, kakor da se gredo nogomet. Teta jih je gledala, potem se je začela smejeti. »Peter« je prikolovratil k njej in ji molle odprl kljun. »Glej, glej, tega pa še žejal!« je dejal stric in se zakrohotal. »Daj mu še kar šilce!«

F Slana

odgnal, a je bilo že prepozno. Potegnile so ga s sabo v dolino. »Zdej pa imaš, rogovilež!« je vzkliknil stric. »Pojesti ga bo treba.« Prepričan je bil, da bo skakalčku zdrobilo nožice. A kozliček je odskočil zdrav in čil, da se je stric zasmeljal od srca.

»Ali ni res gams?« me je vprašal. »Njegov praded je živel na Triglavu in se je v prostem času najraje razgledoval s svojih višav. Naš gams sicer nič ne ve o tem, le v krvi mu je ostalo. Zato pa se natika okrog. Nič ne da. Če se tudi vrne, ostane cel. Ali je gams ali ni?«

Včasih dobimo na dvorišču težko motorizacijo. Tako je stric krstil pujsa. Kadar je pujsu v hlevu dolgčas, začne revsati, naj bi še njemu privoščili

Kako so se smejali zajci?

Nekoč so se zbrali vsi zajci pod veliko smreko, da bi se pogovorili, kako naj zboljšajo svoje življenje. Vsak je tožil o svojih težavah.

»Poglejte, ljubi moji zajci,« dé največji med njimi, »vedno se koga bojimo, nas se pa nihče ne boji! Vsi so nam že sovrazniki in ne vemo več kam naj se skrijemo, da ohranimo v življenju vsaj zarod. In nobenega upanja ni, da bi se kaj zboljšalo. Še slabše bo. Vsako sčene se že poganja za nami. Brž ko nas kdo zagleda, že vpije: »Glejte, zajec!« Bolje bi bilo, da gremo vsi skupaj v reko in se utopimo. Saj moramo tako in tako umreti!«

Zajci privolijo in v veliki gruči stečejo k reki. Ob reki se je ravno pasla čreda ovac. Ko ovce zaslišijo topotanje zajčjih nog, se prestrašijo in zbežljajo. Pastir in pes pa stečeta za njimi.

Ko zajci to vidijo, od začudenja kar ostrmijo. Potem bušijo v smeh. Vendar se je našel nekdo, ki se tudi njih boji in beži pred njimi! Tako so se smejali, da so jim ustnice počile. Od takrat imajo zajci počeno ustnico. Da bi se pa utopili jim še na misel ne pride več.

UGANKE

Na glavji čepi, ušesa varuje, kadar piha veter najhuje. Ko pa sonce posije, se vsakdo odkrije. (vdray)

Hišo in vrt in lesu nam pazi, nepridiprava pošteno oplazi, za hlače zagradi ga, da je kaj, saj to je naš — (kuza čuva)

Vse jezike govori in pesmi vse poje, seznanjena ljudi po svetu kako je. (Radio)

Miška drobna se je močno boji, a pred kužkom sama beži. (Munca)

Križajo se tu in tam, vodijo v daljni svet, po njih popotnik domov rad se vrača spet. (Česte)

Komaj so kure tretje jutro zagledale teta, so kar pridrele k njej. Zevale so in ponujale kljune. Zdej pa je bila teta huda. »Saj vam nič ni!« jih je ozmerjala. »Saj ste zdrave, pijanke grdel! Ne boste ga več lokale!« Prinesla jim je vode, kure pa so se zmrdovale. »Če hočete, pijte,« jim je razložila teta, »če ne, pa pustite!« Meni pa je dejala: »Ali si videl, Luc? Če nikoli ne dobiš pijače, ne boš nikoli pijanec. Če pa imaš priložnost, boš kaj hitro pijandura. Dobro si zapomni!«

Zdej končam, ker grem gledat pujsa, ki ima značaj težke motorizacije, zato vas lepo pozdravljam. Stric in teta pravita, da nisem več zelen, pa da moram še ostati pri njih, ker imajo zrak iz prve roke. Svobodo narodu! Vaš Luc na deželi.

Potok bova zagrabila

Prošnja k soncu

»Sonce, sij, sonce, sij, žarke nam na polje lij!«

Nosil je s seboj z dobrane, veter, kot krošnjar, dišave plodne zemlje razorane, zabranane, posejane; češnje v cvetju — bele vile — za rdeč sad so sonce pije, še lapuh čez mehke trate je odprl očke zlate, pomežiknil kot dekletu: »Za vse bolne po vsem svetu hranim zdravja v skromnem cvetu!«

Dedek, ki se kóžuh nosi, sredi polja sonca prosil; prosil drevje, ki ne jenja se smehljati iz brstenja; prosil so ptički v loki, ker bi radi šli k poroki, od poroke plesti gnezdo za nov rod pod srečno zvezdo.

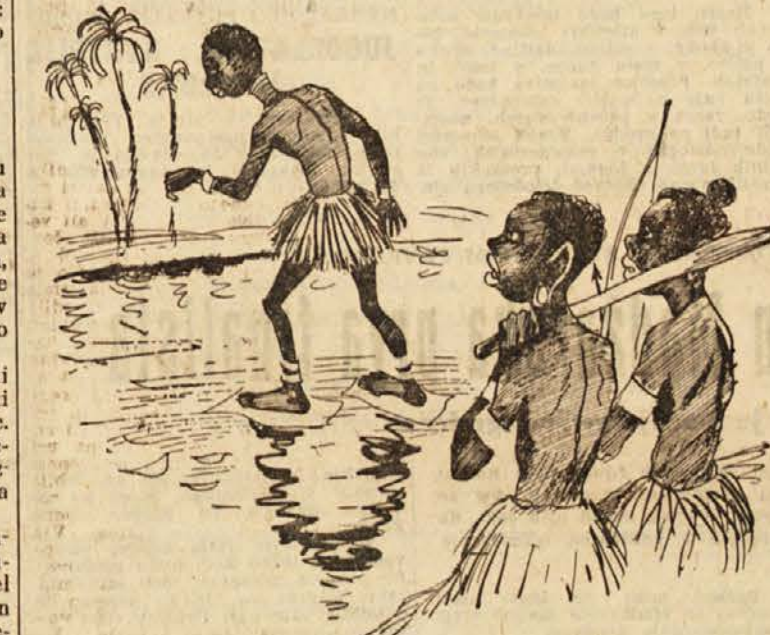
Sonca prošnji je ugodilo, vesno na polje zvalilo... Crtomir Sinkovec

NEVERJETNOSTI

Radi bi slišali nekaj o Črncih! Nekaj veselega! Nekaj veselega o Črncih? Kaj na primer? Nekaj o tem kako Črnci živijo? Ali imajo tudi Črnci pravljice? Seveda jih imajo. Prav tako kot mi, o kraljih in kraljicah, o zmajih, o čarovnicah in strahovih. Toda

stopil nanjo in pobral prvo ter jo ponovno izstrelil. Tako je pobiral, streljal in zopet pobiral, dokler ni prišel na drugi breg. »Tako torej!« je dejal mož s krepelom in zamahnil s krepelom. Udaril je po vodi, da se je razmaknila in je šel čez vodo kar peš in še nog si ni zmočil.

Šli so dalje in blizu mesta so videli moža, ki je kopal vodnjak. »Nam lahko prodate kaj za jesti?« so vprašali. »Ne morem,« je odgovoril mož, ki je kopal. »Ne utegnem,« je nadaljeval, »danes je teko vroče, prestaviti moram svoj vodnjak v senco tegale drevesa. Ko bo sonce zašlo, ga prestavim zopet nazaj.«

najraje imajo smešne povesti. Tem se Črnici tako radi smejejo. Imenujejo jih neverjetni sti, izmišljotine ali kar laži.

Povejte nam eno takih neverjetnosti!

No, poslušajte! Šel je nek človek, ime mu je bilo Mallem, v mesto. Na polji sreča človeka, ki je imel krepelo. Le-ta ga vpraša, ali gre lahko z njim. »Pojdi, če te veseli!« je dejal Mallem. Šla sta dalje in srečala lovca, ki se je hvalil, da dobro strelja. Tudi njega sta vzela s seboj. Tik pred mestom je tekla reka. Ker je bila suša in ni bilo dosti vode, so jo z lahkoto prebredli. V mestu so ostali mesec dni, potem pa so se morali vrniti domov. Med tem je veliko deževalo in je reka močno narasla. Daleč okoli ni bilo nobenega čolna, ne mostu. »Nič zala,« je dejal Mallem. Vzel je dva kosa papirja in ju položil na vodo. Stopil je na enega, drugega pa, ki je ostal za njim, je vzel in položil na vodo predse. Potem je stopil na tega in položil na vodo predse papir, na katerem je prejel stal. Tako je delal, dokler ni prišel na drugi breg. Ko je to videl lovec, je sklenil storiti isto. Izstrelil je puščico. Padla je na vodo in lovec je stopil nanjo. Potem je izstrelil drugo,

Na poti domov so srečali starko; ker so bili lačni, so jo vprašali, če jim da lahko kaj jesti. »Kje nekit!« je dejala starka, »ko sem zagledala, da prihajate, sem se tako prestrašila, da sem od samega strahu zližala toplo vodo v mrzlo. Sedaj pa vlivam vse skupaj na sito, da ločim toplo vodo od mrzle.«

SLAVNI LOVEC

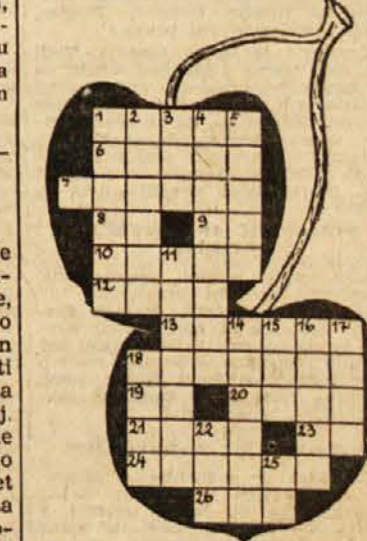
Slavni lovec razlaga, kako je bilo takrat, ko je v velikih, temnih gozdovih lovil leve. »Veste, takole je bilo: sklonjen z nabito puško prodiram med grmovjem in naenkrat se mi zasveti nasproti dvojje žarečih oči. Pomerim na sredo čela, pok. in medved je moj. Tako je bilo da takrat, ko so me levi »pogruntali!« Ko spet tako stopam po goščini in se mi spet bliža dvojje oči, pomerim, toča oči se mi še vedno bližajo. Skočim nazaj, ustrelim in spet nič, spet ustrelim, nič. Veste, kako so me opeharili? Zmenili so se in začela sta hoditi po dva skupaj, vendar tako, da sta na eno oko zamižala. Lahko sem še tako meril, kroglja je smuknila med njunima glavama v prazno.«

Takšne so vam te črnske povestice. Pripovedujejo si neverjetnosti, potem pa tisti, ki je pripovedoval, vpraša kdo je bil bolj spreten: ali tisti s papirji, ali lovec, ali mož s krepelom, žena, ki je delila toplo vodo od mrzle ali možak, ki je predstavljal vodnjak? Kdor je neumen, meni, da te stvari niso nemogoče in ugiba. Pa se mu potem vsi smejejo. Tako se Črnici med seboj norčujejo in priznati moramo, da to znajo in da so si vse imenitno izmislili. Karel Capek.

KRIŽANKA »ČEŠNJA«

Vodoravno: 1. kljunač (ptica), vitka, 6. prebrisan, zvit, 7. prepoved, zapreka, ustavitelj, 8. pridilnica, 9. 100m², 10. najmanjši delci materije, 12. čepice, 13. lupina pri sadju, 18. mrena (trebušna), 19. kratica za ljudski odbor, 20. ded, star mož, 21. šolska kazen, 23. kadar, 24. morske ptice, 26. osebnj zaimke.

Navpično: 1. nasprotno od grenak, 2. preprosto orodje, 3. organ vida, 4. bonboni iz žganega sladkorja (množina), 5. Obri, 11. testament, poslednja volja, 14. puntarski, neposlušen, 15. razpoka, špranja, 16. taki, isiti, 17. prislov, 18. priprava za oranje, 22. kratica za okrajni ljudski odbor, 25. pogojnik.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

EVROPSKO PRVENSTVO ŽENSK V KOŠARKI

Slab dan naše reprezentance

BOLGARIJA : JUGOSLAVIJA 55:30 (27:10)

Finalne borbe so se začele. Prve točke so osvojili SZ, CSR in Bolgarija. Naša reprezentanca je slabo startala. Premagala jo je Bolgarija.

V tolažilni skupini sta Italija in Avstrija brez težav premagali svoji nasprotnici Dansko in Nemčijo.

Z odlično igro in dobro taktiko je bolgarska reprezentanca premagala snodi v finalni skupini našo ekipo z nepričakovano visokim rezultatom 55:30 (27:10).

To je bil slab dan naše reprezentance. Nobena stvar ni šla od rok. Bolgarke pa so zaigrale zelo dobro in prepričljivo zmagale. Če bi bila naša ekipa zaigrala tako borbeno, kot nekaj dni poprej proti SZ, bi bila razlika v koših vsekakor veliko manjša.

SLABA TAKTIKA

Tekma je bila izgubljena že v prvih minutah. Bolgarke so forsirale hitro igro in dosegale koš za košem. Zlasti sta se izkazali nasprotnikovi branilniki, ki sta ju naši počasni krili slabo vtrovali.

V prvih minutah je naša reprezentanca napravila usodno taktično napako: čeprav so Bolgarke bile že v vodstvu, so se naše igralke usmerile samo na obrambo, bale so se streljale na koš.

Trenerska napaka je bila po našem mnenju v tem, da je proti hitremu nasprotniku postavil dve počasni krili — Otaševičevo in Godžičevo. Razen tega je v drugem polčasu zamenjal Zokovičevko, ki je zelo dobro krila najboljšo strelico bolgarske ekipe — Vojnovo. V prvem polčasu je Vojnova dosegla samo šest košev, v drugem pa enajst, ker je imela za nasprotnico mlado in nezkušeno Kaluševičevo.

LE VEČ BORBENOSTI JE TREBA

Ta poraz, dasi precej hud, ne sme demoralizirati našo reprezentanco. Finalne se je žele začeti in čakajo nas težavne tekme. Če bodo naše igralke zaigrale tako borbeno kot proti SZ in brez strahu krenile v napad, ki je v najboljši obrambi — potem lahko z večjim optimizmom pričakujemo prihodnje tekme.

CSR : Madžarska 48:38

Tudi snodi so Čehinje igrale zelo dobro. Veliko bolje kot dan poprej, ko so izgubile proti Bolgarkam. Njihove hitre protinapade, odlično streljanje od daleč in duhovito kombinirano igro, so gledalci čisto nagradili s ploskanjem.

Zmagica (CSR) proti Madžarski niti za tucetec ni bila ogrožena. Čehinje so zalele tako skrupa onemogočiti najmočnejše orodje madžarske ekipe: vrnje prodore Matejčeve in Szabojeve. Lahko rečemo, da so porazile nasprotnice z njihovim lastnim orožjem.

Vseh 40 minut je bila igra ostra in dinamična. Čehinje, ki veljajo za najboljšo moštvo evropskega, so pokazale snodi tudi v kako se je tretja praznija borila.

SAHOVSKI TURNIR V MÜNCHENU

Fuderer ima tri, Pirc in Rabar pa po 2,5 točke

Honn, 8. junija. Po IV. kolu vodi Nizozemec Donner s štirimi dobljenimi partijami. Sledijo: Fuderer, Golomban (Vsi Britanija), Kramer (Nizozemska), Unzicker (Nemčija) 3 točke, Toran (Španija) 2,5 (1), Lokvenz (Avstrija), Pirc in Rabar 2,5 točke itd. Rezultati IV. kola: Donner: Boumeester 1:0. Partija Unzicker: Pirc, Altheim: Kramer, Lokvenz: Burstein, Rabar: Golombek, Jacob: Castaldi in Bhand: Fuderer se so končale remi. Partije so prekinili: Toran: Ribolro, Wade: Muicahy, Lehmann: Dunkelbaum.

Danes ob 17. uri bo na stadionu v Šiški nogometna tekma med državnimi reprezentancama Jugoslavije in članom I. avstrijske lige Wiener Sportklubom.

NASI NOGOMETASI O SVETOVNEM PRVENSTVU

Jugoslavija in Madžarska prva finalistka

To je mnenje večine igralcev

Ljubljana, 8. junija. Razgovarjal sem se v Ljubljani z našimi nogometasi o razvrstitvi reprezentance na svetovnem prvenstvu. Vsi so prepričani, da se bomo uvrstili v četrtfinale. Večina izmed njih sodi, da imata v I. skupini največ upanja na uvrstitve v polfinalno tekmovanje Jugoslavija in Madžarska.

Začel sem seveda najprej z vratarjem Vladimirjem Bearo. Brez pomisleka mi je odgovoril:

»Prepričan sem, da bomo v prvih dveh tekmah dosegli tri točke. Sodim, da sta v zgornjih dveh skupinah najmočnejši Madžarska in Jugoslavija. Želim, da bi igrali z Madžari. Niso takšno strahljivo v spodnjih skupinah do finalistov Urugvaj. Mislim, da bo postali svetovni prvaki.»

Črnkovič je istega mnenja. Tudi on si želi tekme z Madžari. Misli, da jim bomo mi prekinili vrsto zmag. V Helsinkih so zmagali v zadnjem trenutku. Zdaj se mi, da bo sedaj drugače, vendar menim, da se bosta v finalnem tekmovanju srečali Brazilija in Avstrija: Brazilijsko so najmočnejši, postali bodo prvaki, nam je dejal.

STANKOVIČ JE NAJVEČJI OPTIMIST

Med vsemi našimi reprezentanti je največji optimist Stanković: »Če bomo v prvih tekmah premagali Francijo in morda tudi Brazilijo ter se uvrstili v četrtfinale, kar sem tudi prepričan — bo naša moštvo dobilo moralo in polet. Tedaj bomo zanesljivo finalist. V finalnem tekmovanju pa bomo videli...»

ČAJKOVSKI JE ZADOVOLJEN

Čajkovski je zadovoljen s pripravo. Pripravljen je na boj: »Zanesljivo se bomo uvrstili v četrtfinale. Prepričan sem, da bomo odigrali pet tekem. Sodim, da so največji kandidati za finalno tekmovanje: Madžarska, Jugoslavija, Avstrija in Urugvaj.»

SZ : Francija 60:48 (36:18)

Košarkarice Francije in SZ so odigrale prvo finalno tekmo. Dvukratne evropske prvakinje so si priborile prve točke z zmago nad Buselovico četo 60:48 (36:18). »Galski petelin« so se borili sila požrtvovalno, vendar pa so morali priznati prednost popolnejši reprezentanci SZ.

Obe reprezentanci sta imeli večkrat po enega izvrstnega realizatorja — Maksimova in Colehino, tako da je bila ta tekma tu pa tam dvoboj dveh najboljših predstavnic reprezentance. Skoraj sleherni trenutek tekme je ena od njiju z gotovim strelom dosegla po dve točki ter s tem povečala vodstvo reprezentance oziroma zmanjšala razliko. Visoka srednja napadalca francoske reprezentance Colehinova je bila nekoliko bolj borbeno in ker je imela več priložnosti, je dosegla 30 košev. Maksimova pa 28.

REPUBLICKI ZLET TVD PARTIZAN SLOVENIJE

Pred nastopom velik obhod po mestu

Sreda, četrtek, petek. Se tri dni in v Ljubljani se bo začela velika manifestacija telesnovzgojnih organizacij Slovenije. Letošnji republiški zlet »Partizana« bo

Vstopnice za republiški zlet Partizana, ki bo 12. in 13. t. m. v Ljubljani, so že v predprodaji v vseh Partizanskih društvih v Ljubljani in pri podjetju Slovenija sport.

v soboto in nedeljo, 12. in 13. junija, na stadionu Odrada.

Po večerajšnjih poročilih je dosegel prijavljenih že nad 11.000 telovadcev. Bržkone pa se bodo prijavle zadnje dni še pomnožile. Na letošnjem zletu bo nastopilo mladincev in članov kakih 2400, pionirjev 2500, mladink in članic nad 2700, pionirk pa 2600.

Razen tega bodo telovadci sodelovali tudi v atletiki: tekmovali bodo v ekoku v višino, daljino, skoku s palico, v metu kopja, v tekih in štafetah. Posebno zanimive bodo na zletu vaje najboljših telovadcev. Ti bodo, razen v prostih vajah, nastopili tudi na orodju. Mlajši telovadci bodo nastopili v raznoterosti, številnih igrah z žogami, preskokih in prostih vajah. Spored letošnjega zle-

DESET NAJBOLJŠIH STRELK PO PRVEM DELU FINALNEGA TEKMOVANJA

Colchin (Francija) 30 košev, Maksimova (ZSSR) 28, Džambazova (Bolgarija) 18, Vojnova (Bolgarija) 17, D. Hubalkova (CSR) 14, Dočeva (Bolgarija) 11, Prelevič (Jug.), Georgijeva (Bolgarija), Blahoutova, Mazlova (CSR) 9 košev.

Rusinje so s svojim načinom igre pogosto delale osebne prekrete, kar dokazuje tudi razmerje prisojenih prostih strelcev — 37:25 za Francijo. Lahko rečemo, da so bile nekoliko preostre in da sodniki niso dosegli vseh prekrškov. Rezultat takšne igre je bil ta, da sta morali dve najboljši igralnici ZSSR na tej tekmi Maksimova in Maksimeljanova zaradi petih prekrškov zapustiti igrišče.

V drugem polčasu so bile Francozinje boljše. Zaigrale so izvrstno, njihova najboljša igralca Colehinova pa je bila naravnost brezhibna, tako da je bila razlika v koših v drugem delu igre 30:24 njim v prid. Toda košarkarice ZSSR jim niso dovoljevale, da bi v celoti popravile slab rezultat v prvem polčasu.

VELIK OBHOD

Republiški zlet Partizana pa ne bo sestavljal samo množični nastop, temveč tudi velika akademija, ki bo v soboto zvečer ob 20.30 na stadionu Odrada, in obhod vseh nastopajočih ki bo v nedeljo dopoldne. V sprevidu, ki bo šel od stadiona po Titovi cesti prek Trga OF po Miklošičevi cesti in Marxovem trgu (tu bo tribunala) in dalje po Prešernovem trgu, Wolfovi ulici, Trgu revolucije in po Prešernovi cesti nazaj na stadion, bodo sodelovala vsa partizanska društva Slovenije s svojimi vrstami, vrsta telovadcev JLA, bržkone pa tudi četa mornarjev. Sprevid bo spremljalo 14 godb na pihalu.

Včeraj smo poročali o nekaterih zletih, ki so bili minulo nedeljo v Sloveniji. Tretji telovadni zlet so imeli tudi v sobotnem okraju Na popoldanskem nastopu je vse telovadce pozdravil predsednik okrajnega odbora TVD Partizanov. Veljar in jim izročil častni prapor. Potem je sledil program, v katerem je sodelovalo kakih 1700 telovadcev. Najprej so nastopili pionirji in pionirke s slovnimi vajami. Po točki »Raznoterosti« so nastopili mladinci. Članice-delavke tovarne perila »Mica« so izvajale narodne plesje. Zelo so zasluženo priznanje 200 gledalcev. Program so dopolnjevale atletske discipline. Navdušili je tudi nastop članov na orodju. Najuspešnejši je bil za ključec nastop vseh sodelujočih.

MEĐNARODNI PLOVALNI DVOBOJ

JUGOSLAVIJA : AVSTRIJA 103,5:97,5

Hercogovci, 8. junija. Včeraj je bilo končano mednarodno plavalno tekmovanje med Jugoslavijo in Avstrijo. Zmagala je Jugoslavija s 103,5:97,5.

Slovenska filharmonija priredi v sredo, 16. junija ob 20.15 v Unionski dvorani koncert s sodelovanjem opernih solistov, zbranih in orkestra Slovenske filharmonije. Cisti izkupiček je namenjen žrtvam zadnjih elementarnih nezdov v celjskem, štajnjskem in krškem okraju.

GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA

Sreda, 9. junija ob 20: Shakespeare: »Romeo in Julija« Abonma T. (Julija — Ivanka Mežanovca, Romeo — Boris Kraji, Mercutio — Vladimir Skrbineček.)

Četrtek, 10. jun. ob 20: Shakespeare: »Romeo in Julija«. — Abonma T. dramski. (Julija — Ivanka Mežanovca, Romeo Boris Kraji, Mercutio — Vladimir Skrbineček.)

OPERA

Sreda, 9. junija: Zaprti. Četrtek, 10. junija ob 19.30: Puccini: »Madame Butterfly«. Gostovanje japonske pevke Michiko Sunahara. Izven. (Vstopnice se ne rezervirajo.)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža Sreda, 9. junija ob 20: F. H. Herbert: »Vskih sto let«. Izven. Četrtek, 10. junija ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom Četrtek, 10. junija ob 20.15: Streicher-Kosmač: »Kam iz zadreg«, veselo-igra z godbo in petjem. Predstava koristi poplavljenecem celjskega in krškega okraja

MESTNO LUKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete Levstikov (Sentjakobski) trg Četrtek, 10. junija ob 15.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Sobota, 12. junija ob 9: Malik: »Zogica«. Marovica: Četrtek, 10. junija ob 17.30: Kurec: »Obuti maček«. Nedelja, 13. junija ob 11: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Prodaja vstopnic za predstavi v četrtek in soboto dopoldne pol ure pred predstavo na Levstikovem trgu, za ostale predstave pa v soboto od 11-12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaži in telefon 32-029 do 10. ure ter pol ure pred predstavo.

DNEVNE NOVICE

Mestni odbor Rdečega križa obvešča terenske oddore in prebivalce mesta Ljubljana, delovne kolektive, uprave podjetij, ustanov, gospodarstev ter vse množične in športne organizacije, da bodo naslednje dni pobirali poverljivi terenski odbori RK in ostalih množičnih organizacij prostovoljne prispevke v denarju in materialu za oštevilčeni nabiralniki polami, opremljeni s svojim podpisom in žigom. Vse navedene množične organizacije naj se povežejo s terenskimi odbori RK. Denarne prispevke nakažite na naslov: Mestni odbor Rdečega križa, Ljubljana, Kidričeva 1-1, tekoči račun pri NB Ljubljana št. 606-T-1035 s prilepko: »Za poplavljenca«. Za vse informacije kličite telefonsko številko 22-174. Človeku pomagamo dvojno, če pohitimo, zato ne odlašajte z oddajo prispevkov.

Pojasnilo. Glede na obvestilo v dnevnih listih in radiu o otvoritvi tekočega računa za zbiranje denarne

pomoči žrtvam poplav, pojasnjujemo, da služni navedeni račun za zbiranje denarnih prispevkov za vse poplavljenno ozemlje in ne le za navedena mesta okraja. Zato je banka popravila naziv računa na 601-T-461 — Prispevki za poplavljenca. To pojasnilo dajemo v vednost, da bi odpadle vse nejasnosti.

Iz sekretariata Narodne banke Centrale za LRS, Ljubljana.

Zakaj bi molje samo preganjali, ko lahko dobite zanesljivo sredstvo, da jih uničite. Zahtevajte povsod samo MOTOX!

PREDAVANJA

Rezervni oficirji pešadijskega pododpora Univerza-Gradišče imajo v četrtek, 10. junija 1954 ob 20 strokovno predavanje v prostorih Srednje ekonomske šole, Prešernova ul. 8. — Vabi pododbor.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Ameriški barvni film »Niagara«

Tednik: Filmske novosti št. 23. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 14 dalje. — Mladini izpod 16 let vstop prepovedan.

KINO »UNION«

Franc. film: »Povest ljubne«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20.

KINOTEKA

Ob 20 francoski film: »Otroci raja« II. del. Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje.

KINO »SOCA«

Ameriški film: »Titanic«. Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 17 dalje.

LETNI KINO »TABOR«

Ameriški barvni film: »Niagara«. Tednik. — Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »JLA«

Ameriški barvni film: »Vrnitev na Broadway«. — Tednik. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«

Ameriški film: »Titanic«. Tednik. Predstava ob 20.30. Predprodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih ure pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film: »Titanic«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »SISKA«

Angleški film: »Večna nevesta«. Predfilm: »Brazilija«. Predstava ob 16, 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 15 dalje.

JESENICE »RADIO«

Ameriški film: »Macao«. Predstavi ob 18 in 20. — »PLAVŽA«. Italijanski film: »Trubadur«. Predstavi ob 18 in 20.

LETNI KINO JESENICE

Angleški film: »Dolina orlov«. Predstava ob 20.30.

KRANJ »STORŽIČ«

Italijanski film: »Ni miru med oljkami«. — LETNI KINO »PARTIZAN«. Amer. film: »Zig, preteklost«.

CELJE »UNION«

Ameriški film: »Klovns«. Predstavi ob 18 in 20. — »DOM«. Slovenski film: »Vesna«. Predstava ob 18.15. — LETNI KINO CELJE: Predstave iste kot v kinu »Doma« dnevo ob 20.15.

PTUJ »ANGLEŠKI«

Karavana«. — Predprodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO »SLOGA«

Premiera ameriškega filma »Rdeči znak hrabrosti«

Tednik. Predstave ob 18, 18 in 20. Ob 10 matineja istega filma. Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 15 dalje.

KONCERTI

Invalidski pevski zbor bo ob svoji 10-letnici nastopil s sporedom partizanskih in borbenih pesmi raznih dob. Koncert bo v petek, 11. junija ob 20.15 v Filharmoniji. — Dirigent prof. Radovan Gobec. Vstopnice v koncertni poslovalnici.

RADIO

Dnevni spored za sredo, 3. junija

Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.30-7.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pester glasbeni spored) — vmes od 5.45-5.55 Jutrzanja telovadba — 6.30-6.35 Radijski kalendar in pregled tiska — 7.20 Za gospodinje — 12.00 Lahka glasba — 12.20 Navesti za dom — 12.30 Opoldanski koncert — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.45 Za pionirje — 14.05 Od melodije do melodije, vmes od 14.40-14.45 Kaj bo danes na sporedu — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Šolska ura za višjo stopnjo, prof. Drago Ulaša: Pred počitnicami (ponovitev) — 16.00 Koncert po željah — 17.10 do 18.45 Prenos mednarodne nogometne tekme med Wenersportklubom in reprezentanco Jugoslavije — 18.45 Lahka glasba — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Radijska igra: Ivan Cankar: Martin Kačur (ponovitev) — 21.00 Večerni orkestralni spored — 22.15 Glasna plesni orkester Radia Ljubljana — 22.35-23.00 Moderni plesni orkesteri.

23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

Dnevni spored za sredo, 9. junija

11.00 Mladinski festival v Tolmini — 11.30 Odlomki iz priljubljenih simfonij — 13.45 Lahka in zabavna glasba — 14.30 Od Triglava do Jadrana — 14.40 Slovenski samospevi in operne arije — 17.00 Iz oper in filmov — 18.15 Za vsakogar nekaj — 21.00 5 knjižne police: I. Potrč: »Na kmetih« — 21.30 Simfonične pesnitve — 22.30 Zabavna glasba.

RAZGLAS

Da se prepreči rušenje bregov in morebitne ponovne manjše poplave zemljišč ter da se zagotovijo strokovne raziskave in ekonomska dokumentacija za projektiranje ureditve voda in obrambe pred poplavlami, daje Uprava za vodno gospodarstvo naslednji naziv:

1. Prebivalstvo se naproša, da v lastnem interesu čimprej odstrani razne ovire, ki so nastale po poplavi v vodotokih in ki bi utegnile že pri srednje visokih vodah zopet povzročiti prestopanje bregov in poplave. Take ovire so predvsem hlodi, ostanki lesa porušenih zgradb, v vodah ležeče drevice, ostanki porušenih zidanih zgradb, ki so zatrpali struge in podobno.

Vodnogospodarske uprave naj dajo strokovna navodila za odstranitev teh ovir iz strug. Prebivalstvo se naproša, da se v vseh dvomljivih vprašanih obrača neposredno na VGU za Savinjo in Celju, na VGU za spodnjo Savo in Brežicah, na VGU za Dravo in Muro v Ptuj.

2. Prebivalstvo vseh poplavljenih področij se naproša, da na zidovih poplavljenih ali na drugih stalnih zgradbah zaznamuje, do katere višine se segale najvišje vode od poplavi. Ker bodo ti podatki za nadaljnje proučevanje in za rešitve iz edne vrste, naj se te časne zaznambe po možnosti izvršijo na vseh zidanih zgradbah tako, da bo možno naknadno najpotrebnejše zaznamovati s stalnimi znaki.

Vodnogospodarske uprave naj časno označijo na ustreznih mestih visoke vode z minijem, vendar tako, da ne kvarijo lica zgradb. Takoj naj pristopijo k privrati stalnih znakov z napisom: K. V. V. 4.-5. VI. 1954, ki naj se nato vzdajo.

3. Vse komisije, ki so s kakršnokoli strani postavljene za ocenjevanje škode po poplavih se naproša, da ugotovijo celotno škodo, povzročeno po poplavih na njih področju, in je ugotovitev škode važen ekonomski dokument za projektiranje regulacijskih naprav, v kolikor na katerenkoli področju cenilna komisija še niso postavljene, naj se izvede celotna škoda, da bo lahko zajeta celotna škoda.

Iz komisijskih cenitev naj bo razvidno: prvi, kateri vodotok je škodo povzročil, drugi naj cenitev zane celotno škodo, ki je iz kakršnokoli razlogov za nastala, ali pa bo število stala zaradi zadnjih poplav. Cenitev naj zane vse panoge gospodarstva, družbene standarde, kulturno-prosvetnih, socialnih ustanov itd., in to v državnem, družbenem in privatnem sektorju. Zajeti je treba tudi celotno prostovoljno delo, ki je že bilo ali bo opravljeno in to bodisi pri drugih komunalnega karakterja, bodisi drugih panogah, zasebnih gospodarstvih itd. z namenom, da se stanje zopet normalizira.

Uprava za vodno gospodarstvo Ljudske republike Slovenije.

RAZPIS SLUŽB

Okrajni zdravstveni dom Koper razpisuje štiri mesta za medicinske sestre. Od razpisanih mest je eno v Centralni ambulanti Koper, eno v Zdravstveni postaji Šmarje, dve pa v Protituberkuloznem dispanziju Koper. Plača po uredbi, nastop službe takoj.

CELJSKE VESTI

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE Četrtek, 10. junija ob 20: Somin: »Atentat«. Izven.

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna Sreda, dne 9. junija 1954: lekarna »Tabora«, Trg Revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Papa dama Amerike«. UDARNIK: Ameriški barvni film: »Viharni zalivi«. POBEZDE: Ameriški film: »Vrnitev STUDENCI: Ameriški film: »Glej tička«.

LETNI KINO SOLA: Ameriški film: »Glej tička«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 9. junija: Zaprti. Četrtek, 10. junija ob 15: Verdiz: »Rigoletto«. Gostuje N. Vidmarjeva. Red C.

Umrlj so v Ljubljani

Korošec Jože, upokojenec. Pogreb bo v sredo ob 15 na Zalah.

DROBNI OGLASI

PRODAMO elektrostatični varilni aparat od 20 do 350 Amp., elektrostatični varilni aparat od 30 do 450 Amp. — Informacije: Kiril Albert, Rjeka, Ulica Manzoni br. 16. 2000 VIOLINO, tričetinsko, prodam ali zamenjam za radio. — Remšak, Mize Zrinjskega 19 a. Maribor. MISE ELEKTROVARILCA, sposobnega ter vajenega vseh elektrovarilskih del, sprejme takoj »Zičnica«, Ljubljana, Tržaška cesta 69. Plača po 2018 govoru.

VEČ KLJUČAVNICARJE

RADIOAMATERJI!

RADIOTEHNIKI!

NAJNOVEJŠE IZDAJE iz radiotehnike in elektrotehnike

RADIO PRIROČNIK — ELEKTRONSKE ŽARNICE

od V. Jovanoviča

Vsebinska knjige je v glavnem posvečena radijskim žarnicam, ki jih uporabljamo pri nas. Poleg evropskih in ameriških žarnic na specialen način obravnava tudi nove žarnice, katodne žarnice, subminiature žarnice, tranzistorje, objavlja pa tudi tabele ekvivalentnih žarnic. Knjiga je pravi mali vadecemecum.

Knjiga ima 244 strani žepnega formata s 40 nomogrami. Platnice so v treh barvah. Tiskana je v latinici. Cena 200 din.

POPRAVILA RADIOAPARATOV

od inž. Veltmira Mesarosa

Knjiga obsega vse, kar potrebujejo naši radiotehnik in servisnih delavnicah, kakor tudi amaterji pri popravilih in preizkušanju radijskih aparatov. Opisani so vsi potrebni instrumenti za preizkušanje in sistematično iskanje in odpravljanje napak na radioaparatih. Prikazane so sheme vseh domačih in najbolj znanih tujih radijskih aparatov, razne tabele in nomogrami.

Knjiga ima 180 strani formata 21 x 15, z 80 risbami, shemami in diagrami, v posebni prilogi pa še 25 shem. Platnice so v treh barvah. Tiskana je v latinici. Cena 280 din.

PRIROČNIK ZA »A« TEČAJ RADIOAMATERJEV

od Miodraga Saviča

Izšla je druga izdaja tega priročnika za radioamaterje začetnike. Samo dejstvo, da je bila prva izdaja v kratkem času razprodana, dokazuje, da je priročnik postal neobhodno potreben vsakemu radioamaterju.

Knjiga ima naslednje dele: UVOD V ELEKTROTEHNIKO, RADIOTEHNIKA, ANTENE, VOLTMETER, AMPERMETER, OMMETER, DELA V DELAVNICI, GRADNJA DETEKTORJEV IN SPREJEMNIKOV Z ŽARNICAMI.

Knjiga ima 240 strani formata 21 x 15, z 270 slikami in risbami. Platnice so v treh barvah. Tiskana je v latinici. Cena 250 din.

Poleg naštetih knjig so v naši založbi izšle tudi naslednje knjige iz radiotehnike in elektrotehnike:

Inž. A. Vedam: PRIROČNIK ZA »B« TEČAJ RADIOAMATERJEV I	250 din
Inž. A. Vedam: PRIROČNIK ZA »B« TEČAJ RADIOAMATERJEV II	150 din
Inž. Rajković: SPREJEMNE IN ODDAJNE ANTENE	300 din
Diefenbach: NAPRAVE ZA MERJENJE V RADIOTEHNIKI	76 din
E. Eisberg: GLEJTE, KAJ JE RADIO	140 din
Kammerloher: VISOKOFREKVENČNA TEHNIKA	150 din
M. Brezinskič: MERILNI SISTEMI ELEKTROTEHNIKE	120 din
Inž. B. Filipovič: TO JE ELEKTRIKA	320 din
Inž. Gačić: ELEKTRIKA V GOSPODARSTVU IN GOSPODINSTVU	120 din

Knjige pošiljamo le za vnaprejšnjem poslani denar na naš tekoči račun 101-T-314 z označbo, za katere knjige je namenjen. Poštne stroške nosimo sami. Knjig ne pošiljamo po povzetju. Knjižarne imajo običajen popust.

Vsa naročila pošiljajte založniku:

NOVINSKO-IZDAVAČKO PREDUZEČE

»TEHNIČNA KNJIGA« — BEOGRAD — 7 JULA 26

Poštni predal 307, tekoči račun 101-T-314

3108

Od 29. julija do 3. avgusta 1954 bo v Leskovcu

specialni tekstilni sejem

edinstven te vrste v državi.

Pravico sodelovanja na sejmu imajo proizvajalci in predelovalci tekstila.

Rok za pošiljanje prijav je do 30. junija 1954.

Obvestila daje: Odbor za sejem v Leskovcu, telefon 460, brzojavni naslov: Sajam.

3038

Kupimo dobro ohranjen

osebni avto

znamke »OPEL-OLYMPIA«, »MERCEDES 1,7« ali nekaj podobnega. Nakup pride v poštev samo od državnega podjetja. — Ponudbe poslati pod šifro »Olympia« na podružnico »Ljudske pravice-Borbe«, Maribor, Grajski trg 7

Komisija Okrajnega ljudskega odbora Ljutomer za razpis mesta direktorja »Premogovnika«, Presika razpisuje

na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-424/53)

meslo direktorja »Premogovnika« v Presiki

Pogoji: Industrijski obratovodja z najmanj petletno prakso v vodstvu rudarskih obratov ali industrijski (rudarski) nadzornik z desetletno prakso v rudarstvu. V obeh primerih je potrebna tudi primerna usposobljenost za samostojno vodstvo manjših rudarskih podjetij.

Pravilno kolkovane prijave je vložiti pri tajništvu OLO Ljutomer do 18. junija 1954. Prijavi je priložiti življenjepis ter dokazila o strokovni izobrazbi in praksi.

Industrija traktorjev in strojev

(PREJ ZAVODI »ALEKSANDAR RANKOVIČ«

BEOGRAD

poziva vse delavce in uslužbence, ki so bili leta 1953 zaposleni pri podjetju, da v treh mesecih (do 10. septembra 1954) prijavijo svoje naslove (ustno ali pismeno) zaradi izplačila presežka plačnega sklada za leto 1953. Po tem roku izplačilo zastara.

3110

»MILOŠ MAMIC«

Industrija plinov — ZEMUN

Radnička ul. 1

kupi

poltovorni kamion

nosilnosti do 1,5 tone v brezhibnem stanju

Ponudbe s podatki o vozilu pošljite na gornji naslov

3076

Podjetje

»MOMA STANOJLOVIČ«

KNEŽEVAC

poziva vse delavce in uslužbence

ki so leta 1953 zapustili podjetje, a so neprekinjeno delali najmanj tri mesece, da se tako, oziroma najdalje v enem mesecu javijo ali pošljejo svoje naslove zaradi izplačila

presežka plačnega sklada v letu 1953

Kdor se v določenem času ne bo javil ali ne bo poslal svojega točnega naslova, mu presežek plačnega sklada zaradi zastarelosti ne bo izplačan.

2933

Oglašujte v našem listu!

Izšle so najnovije posebne izdaje

KNJIGOVODSTVO MANJSIH KMETIJSKIH ORGANIZACIJ

Priredil Slavko Lisavac.
Knjiga podrobno obravnava knjigovodstvo in knjiženja za majhna kmetijska gospodarstva s praktičnimi primeri in pojasnili. Neobhodno potrebna je vsem manjšim kmetijskim posevstvom, kmetijskim zadrugam, kmečkim obdelovalnim zadrugam, nadalje vsem okrajnim in mestnim ljudskim odborom, podružnicam Narodne banke in organom finančne inspekcije.

Cena 150 din.

PRIROČNIK ZA PREGLED, ANALIZO IN ODOBRAVANJE ZAKLJUČNIH RACUNOV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ (za vse gospodarske panoge)

Priredila: Minja Jugović in Argir Lazarević.
Cena 120 din.

UREDBA O KNJIGOVODSTVU GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ z Navodilom za uporabo kontnih načrtov (s pojasnili)

Priredil Božidar Race.

Cena 120 din.

ZBIRKA PREDPISOV O ZUNANJI TRGOVINI IN DEVIZNEM POSLOVANJU

Priredil ing. Z. Mrkušić.

Zbirka vsebuje vse devizne predpise, ki so v veljavi, vključno vse najnovije spremembe v naši zunanji trgovini in deviznem poslovanju, kakor tudi doslej neobjavljena navodila in tolačenja državnih organov in Narodne banke.

Cena 250 din.

TEHNIKA KNJIGOVODSTVA

Osnove knjigovodstva in knjigovodstvo trgovinskih podjetij
Tretja predelana izdaja

od dr. Koste Vasiljeviča.

Cena 220 din.

ZBIRKA PREDPISOV O BANKAH IN HRANILNICAH, POSOJILIH ZA INVESTICIJE IN KREDITIH ZA OBRATNA SREDSTVA TER DRUGIH KRATKOROČNIH KREDITIH (s predgovorom in pojasnili)

Priredil dr. Dragan Lisičar.

Cena 100 din.

RODBINSKO PRAVO

(s predgovorom dr. Jovana Djordjeviča)

Zbirka vsebuje zakone o zakonski zvezi, o skrbništvu, o posvojitvi in o odnosu roditeljev in otrok.

Cena 80 din.

ZBIRKA PREDPISOV O ZVANJH IN PLAČAH USLUŽBENCEV DRŽAVNIH ORGANOV, URADOV IN USTANOV (s kratkimi opombami)

Cena 90 din.

ZAKONI O LJUDSKIH ODBORIH OKRAJEV, MEST IN MESTNIH OBČIN LR SRBIJE (pregledano besedilo — druga izdaja)

Cena 150 din.

Naročila za vse gornje izdaje sprejema

PRODAJNI ODDELEK

»SLUŽBENEGA LISTA FLRJ« — BEOGRAD

Tekoči račun 1032-T-220.

TOVARNA KOMPRESORJEV IN PNEVMATIČNEGA ORODJA

»TRUDBENIK« - Dobo

SPREJME NASLEDNJE STROKOVNO OSEBJE:

strojne inženirje s prakso in brez nje za delo v konstrukcijskem biroju

strojne tehnike za delo v tehnični pripravi

kvalificirane orodjarje

Za poročene in samske so zagotovljena udobna stanovanja

Plača po pogodbi

NUDIMO NAPRODAJ NASLEDNJE STROJE:

nov stroj za fino brušenje ϕ 600 mm, fabrikat Hahn in Kolb, komplet s priborom

brusilni stroj brez konic (Centerless)

dve novi peči za gretje na nafto, polmufelne, fabrikat »Stewart«

globinsko peč za popuščanje, 30 kW, 600° C

2 rezkalna stroja za les

2 kompresorja »Aran«, kapacitete 2,5 m³/min., 7 atmosfer, brez motorja

Diesel motor »Aran«, 7 KS

žerjav, nosilnosti 5 t, razpona 12 m

tri kotle, 5 t, razpona 12 m

tri kotle »Trika«, ogrevalne površine 28 m²visokonapetostni aluminijasti kabel, 3 x 150 mm², do 35 kW, dolž. 280 m

2971

TRIJE

E. M. REMARQUE

tovariši

ROMAN 94

Jupp se je kar potil od sreče in spoštljivo pogledoval Lenza. Mislil sem, da bom lahko nadutega tiča kar požrl, gospod Lenz! Na ovinku sem mu hotel zaviti vrat kakor gospod Köster.

Moral sem se smeati. »Dobro začenjaš, Jupp.«

Gottfried je z očetovskim ponosom gledal svojega šoferskega učenca. »Najprej pa zavij vrat kovčkom in jih odpelji na postajo.«

»Sam?« Juppa je od napetosti malone razneslo. »Ali smem ta košček poti do postaje šofirati sam, gospod Lenz?«

Gottfried je prikimal in Jupp je planil v hišo.

Oddala sva kovčke. Potem sva se vrnila po Pat in jo odpeljala na postajo. Bilo je še četrta ure prezgodaj, ko smo prispeli. Peron je bil prazen. Le nekaj ročk mleka je stalo na njem.

»Kar odpeljita se,« sem dejal. »Saj bosta tako pozno doma.«

Za volanom sedeči Jupp me je užaljeno pogledal.

»Taksne pripombe ti niso po volji, kajne?« ga je vprašal Lenz.

Jupp se je vzravnal. »Gospod Lohkamp,« je dejal očitajoče, »zadevo sem dobro premislil. Prav lahko bova ob osmih v delavnici.«

»Res je!« Lenz ga je potepal po rami. »Ponudi mu vendar stavo, Jupp. Stavita za steklenico slatine.«

»Slatine pa že ne,« je odgovoril Jupp, »pač pa pri priči stavim za škatlico cigaret.«

Izzivajoče me je pogledal.

»Ali pa veš, da so ceste dokaj slabe?« sem ga vprašal.

»Vse sem vračunal, gospod Lohkamp!«

»In na ovinke si tudi mislil?«

»Ovinki me nič ne motijo. Moji živci so zdravi.«

»Dobro, Jupp,« sem dejal resno. »Potemtakem pa stavim. Toda gospod Lenz spotoma ne sme šofirati.«

Jupp je potožil roko na prsi. »Častna beseda!«

»Dobro, dobro. Povej mi no, kaj pa tako krčevito držiš v roki?«

»Stoparico. Spotoma bi rad malo pridobil na času. Rad bi videl, koliko ta koleselj zmora.«

Lenz se je namuznil. »Da, otroci, Jupp je odlično opremljen. Mislim, da vrli, stari Citroen že drhti od vrha do tal pred njim.«

Jupp je to ironijo preslišal. Razburjeno je mečkal svojo čepico.

»Torej se odpeljeva, gospod Lenz, a? Stava je stava!«

»Seveda, ti mali kompresor! Nasvidenje, Pat! Do pozneje, Robby!« Gottfried je zlezal na sedež. »Tako, Jupp, zdaj pa pokaži dami, kako starta kavalir in bodoči svetovni mojster!«

Jupp je potisnil dirkalne naočnike na oči, pomahal ko star šofer in s prvo prestavo zdriljal po kotanjastem tlaku proti cesti.

S Pat sva sedela še nekaj časa na klopi pred postajnim splotjem. Vročice sonce se je upiralo v leseno steno, ki je zapirala peron. Dišalo je po smoli in soli. Pat je naslonila glavo nazaj in zatislila oči. Sedela je čisto tiho, obraz obrnjen proti soncu.

»Ali si trudna?« sem vprašal.

Odkimala je z glavo. »Ne, Robby.«

»Vlak prihaja,« sem dejal.

Lokomotiva je prisopihala, črna, majhna in izgubljena pred drgetajočo, veliko daljavo. Vstopila sva. Vlak je bil slabo zaseden. Sopihajoč je odpeljal. Iz lokomotive valeči se dim je obvisel v zraku gost in črn. Počasi se je odvijala pokrajina mimo, — vas z rjavimi slamnatimi strehami, travniki s kravami in konji, gozd, in potem, mirno in zelo zaspano v kotlini za sipinami, hiša gospodične Müllerjeve.

Pat je stala poleg mene pri oknu in gledala skozenj. Železnica je bila speljana v ovinku bliže hiši in dobro sva videla njena okna. Bila so odprta in bela posteljina je visela na pol na soncu.

»To je gospodična Müllerjeva,« je dejala Pat.

»Da, resnično.«

Stala je pred hišo in mahala. Pat je vzela robec in začela mahati z njim skoz okno.

»Tega ne vidi,« sem dejal, »robec je premajhen in pretenak. Na, vzemi mojega.«

Vzela ga je in pomahala z njim. Gospodična Müllerjeva je navdušeno odgovarjala na njeno mahanje.

Vlak je počasi zavozil na odprto polje. Hiša je izginila in sipine so ostale za nami. Za črno črto gozda se je še nekaj časa kdaj pa kdaj zalesketalo morje. Lesketalo se je ko prežeče, trudno oko. Potem se je prikazalo zlatenasto zeleno polje in se raztegnilo v mehkem vetru klasja tja do obzorja.

Pat mi je vrnila robec in sedla v kot. Dvignil sem okno. Minilo je! sem pomislil, hvala bogu, minilo! Bile so zgolj sanje! Preklete, zle sanje!

Malo pred šesto smo prispeli v mesto. Najel sem taksi in naložil kovčke. Potem sva se odpeljala k Pat na dom. »Ali greš z menoj?« je vprašala.

Od Djevdjelije do Beograda – en sam nepretrgan pozdrav

Na desetine rok se je stegnilo, ko je vlak že potegnil in se je predsednik Tito ves nasmejan z vsemi pozdravljaj

V Nišu je velika množica prebivalcev vzvalovila kot pisano morje, ko je prispel vlak s tovarišem Titom

Na nekaterih postajah pa je tovariš Tito za nekaj minut izstopil in takoj ga je obkročila množica ljudi, ki bi radi kaj vedeli o obisku v Grčiji

Na postaji v Djevdjelijji je predsednik ves nasmejan dvignil fantka, ki je na vsak način hotel priti do maršala

Na vseh postajah od Djevdjelije do Beograda je bila ista slika: velike množice ljudi so na vseh postajah prišle pozdravit svojega ljubljenelega voditelja

Kakor na postaji v Paračinu, tako je bilo tudi marsikje drugod: vlak se ni mogel ustaviti, zato so prebivalci z velikim napisom izrazili svoje želje

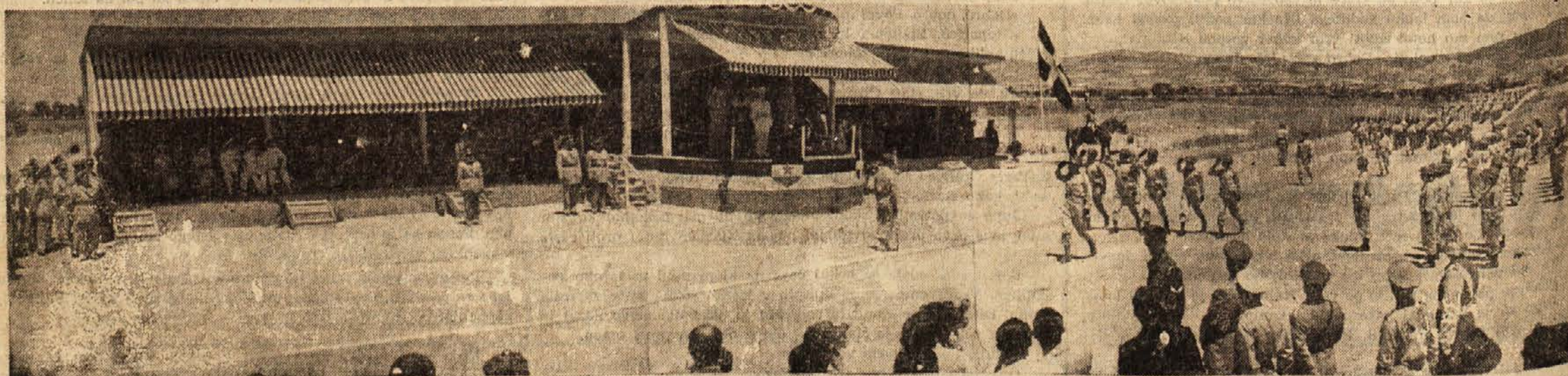
V Solunu so dekleta obsipala tovariša Tita s cvetjem

Predsednik Tito je položil velik vенец na vojaškem pokopališču pri Solunu iz prve svetovne vojne

Ko je predsednik Tito v spremstvu grškega kralja Pavla stopil v Solunu na kopno, ga je pozdravil komandant tamkajšnje garnizije

Na čast predsednika Tita je bila v Solunu velika parada kopenskih in letalskih sil grške vojske